

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДЕМ'ЯНЧУК МАРИНА АФАНАСІЙВНА

УДК 330.34-025.17:338.47:004

**ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОГО
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Херсон – 2020

Дисертацією є кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Роботу виконано в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова Міністерства освіти і науки України.

Науковий консультант: доктор економічних наук, професор
Князєва Олена Альбертівна,
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова
Міністерства освіти і науки України,
професор кафедри економіки підприємства та
корпоративного управління.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, доцент
Безпарточний Максим Григорович,
Національний аерокосмічний університет
імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»,
Міністерства освіти і науки України,
професор кафедри економіки, маркетингу та
міжнародних економічних відносин;

доктор економічних наук, професор
Гусєва Ольга Юріївна,
Державний університет телекомунікацій
Міністерства освіти і науки України,
завідувач кафедри економіки підприємств та
соціальних технологій;

доктор економічних наук, професор
Шандова Наталія Вікторівна,
Херсонський національний технічний університет
Міністерства освіти і науки України,
завідувач кафедри економіки, підприємництва та
економічної безпеки.

Захист відбудеться «27» листопада 2020 р. об 10⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 67.052.05 у Херсонському національному технічному університеті Міністерства освіти і науки України за адресою: 73008, м. Херсон, Бериславське шосе, 24, корпус 1, ХНТУ, ауд. 223.

Із дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Херсонського національного технічного університету за адресою: 73008, м. Херсон, Бериславське шосе, 24, корпус 1, ХНТУ.

Автореферат розісланий «26» жовтня 2020 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Ю. О. Джерелюк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні підприємства динамічно розвиваються за рахунок четвертої промислової революції, що сприяє впровадженню інноваційних інфокомунікаційних технологій в більшість бізнес-процесів. Враховуючи умови переходу економіки України до цифрової стратегії розвитку, де основною рушійною силою є цифрові тренди, розумні продукти та сервіси, актуалізуються питання збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств. Саме телекомунікаційні підприємства забезпечують основу цифрової інфраструктури, технологічну платформу всіх інформаційних процесів, проникаючи у більшість бізнес-процесів підприємств та сприяють інтеграції у цифрове суспільство. Реалізація концепції збалансованого розвитку цих підприємств обумовлена постійно зростаючими потребами споживачів телекомунікаційних послуг у глобальній цифровій революції, необхідністю дотримання цілей сталого розвитку України, модифікацією економічної, соціальної та екологічної діяльності телекомунікаційних підприємств. Тому виникає науково-прикладна проблема теоретичного обґрунтування, методологічного забезпечення та практичної реалізації процесу збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств для їхньої гармонізованої еволюції, скорочення існуючих цифрових розривів та якісного розвитку економіки в умовах цифрових трансформацій.

Теоретичним аспектам та практичним підходам до проблем забезпечення збалансованого розвитку підприємств та їхньої соціальної й екологічної відповідальності присвячені наукові праці: Безпартотного М. Г., Гарафонові О. І., Деркача М. І., Жилінської О. І., Колотій В. О., Савіної Г. Г., Семенюк О. М., Черних А. В., Шандової Н. В., Шарко М. В. та інших. Значний обсяг наукових доробок з проблем розвитку та організації розвитку ринку інформаційно-комунікаційних технологій й телекомунікацій, їхнього впливу на економічний розвиток і конкурентоспроможність країни належить вітчизняним науковцям, зокрема: Гранатурову В. М., Гусевій О. Ю., Князевій О. А., Маслій Н. Д., Орлову В. М., Отливанській Г. А., Стрій Л. О., Хрущ Н. А., та закордонним, серед яких: Ентер Р., Іскан Е., Кац Р. та інші. Питання економічної безпеки підприємств, а також фінансової та інформаційної безпеки, як складової економічної безпеки у сучасних трансформаційних умовах, досліджуються українськими вченими Бородакій Ю. В., Миколайчук Н. С., Устенко А. О., Черданцевою І. Г. і т. д., серед зарубіжних вчених слід відмітити праці Андреса Дж., Кісела Р., Патела С. та інших. Активний інтерес до сутності понять управлінський капітал, інтелектуальний потенціал та інтелектуальний капітал як економічних категорій, проблем структурного аналізу інтелектуального потенціалу підприємства та методології формування його структури проявляють такі вчені як, Абалкін Л. І., Вовканич С. Й., Дибя Л. М., Завадський Й. С., Коваленко М. А., Крамаренко В. Ю., Мойсеєнко І. П., Семикін М. В., Ситник Й. та інші.

Відаючи належне значимості наукових досягнень закордонних і вітчизняних учених, слід відзначити, що недостатньо дослідженими залишаються питання, які стосуються особливостей забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційними підприємствами в умовах цифрових трансформацій. Складне та багатогранне питання забезпечення

збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств має бути досліджене на засадах економічної ефективності та еколого-соціальної відповідальності. Важливість і необхідність розв'язання окресленої науково-прикладної проблеми визначає актуальність теми, мету, завдання, структуру та зміст роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Національної металургійної академії України, а саме: «Дослідження пріоритетних напрямів регіональної політики в економічній сфері» (№ ДР 0110U007602, 2013–2014 рр.), в межах якої автором визначено засади державного планування соціально-економічного розвитку телекомунікаційних послуг; «Дослідження фінансово-економічних напрямів забезпечення сталого розвитку держави, регіонів, суб'єктів господарювання» (№ ДР 0115U003910, 2015–2020 рр.), в рамках якої автором сформовано модель забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю діджиталізованого підприємства; «Методологія управління підприємствами різних організаційно-правових форм та форм власності» (№ ДР 0107U001146, 2014, 2020 рр.), в межах якої автором обгрунтовано методичний підхід до оцінки рівня інноваційного потенціалу підприємства зв'язку, представлено модель процесу захисту інформаційних ресурсів та нематеріальних активів підприємств в умовах цифрових трансформацій; «Моделювання економічної поведінки та стратегії розвитку суб'єктів господарювання» (№ ДР 0116U008360, 2018 р.) та ініційованої теми «Методологія соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку регіонів, галузей виробництва, підприємств та їх об'єднань» (№ ДР 0116U006782, 2018 р.), в межах яких автором визначено організаційно-економічні основи інтеграції підприємств сфери зв'язку та інформатизації.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є обгрунтування теоретичних і методологічних основ та розроблення прикладних рекомендацій щодо забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств в умовах цифрових трансформацій.

Досягнення поставленої мети обумовило вирішення наступних завдань:

розкрити сучасні закономірності збалансованого розвитку мікроекономічних систем;

визначити передумови, мотиви та цілі переходу до концепції збалансованого розвитку підприємств сфери зв'язку та інформатизації;

класифікувати проблеми збалансованого розвитку підприємств;

дослідити зовнішні і внутрішні передумови діяльності телекомунікаційних підприємств в контексті збалансованого розвитку;

сформувати методологічне обгрунтування розвитку телекомунікаційних підприємств;

обгрунтувати концепцію збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств;

визначити теоретичні засади впливу складових потенціалу на збалансований розвиток телекомунікаційного підприємства;

удосконалити науково-методичний підхід щодо оцінювання

інтелектуального потенціалу як визначальної базової платформи для забезпечення та відновлення збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства;

запропонувати параметричну модель економічної доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств з іншими інфраструктурними об'єктами та визначити засоби захисту активів телекомунікаційного підприємства від кіберризиків;

побудувати модель забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю телекомунікаційного підприємства;

удосконалити науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня соціальної відповідальності телекомунікаційного підприємства;

розробити механізм оцінювання ефективності збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій.

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств в умовах цифрових трансформацій.

Предметом дослідження є теоретичні підходи, методологічні основи та практичні аспекти забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств.

Методи дослідження. Концептуально-методологічну основу дисертаційної роботи становлять фундаментальні положення зарубіжних і вітчизняних учених з теорії й практики збалансованого розвитку підприємств. Дослідження ґрунтується на сукупності загальнонаукових і спеціальних методів пізнання теоретико-методологічних і концептуальних основ збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства: *економіко-математичного моделювання* – при виявленні закономірностей розвитку мікроекономічних систем в умовах цифрових трансформацій; *діалектичного пізнання, узагальнення та наукової абстракції* – при визначенні сукупності передумов, мотивів і цілей переходу до концепції збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств та її обґрунтуванні; *групування та систематизування* – для доповнення класифікації проблем збалансованого розвитку підприємств; *методи економічного, статистичного та функціонального аналізу* – при оцінюванні зовнішніх і внутрішніх факторів позитивного і негативного впливу на діяльність телекомунікаційних підприємств; *формалізації складних структур та системно-ситуаційного підходу* – при формуванні методологічних засад обґрунтування конвергентної моделі діяльності телекомунікаційних підприємств; *системний та синергетичний підходи* – при визначенні впливу складових потенціалу на збалансований розвиток телекомунікаційного підприємства; *абстрактно-логічний та інтегральний методи* – при удосконаленні науково-методичних підходів щодо оцінювання інтелектуального потенціалу та рівня соціальної відповідальності телекомунікаційного підприємства; *методи оптимізації, формалізації, факторного аналізу та імітаційного моделювання* – при розробці параметричної моделі економічної доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств з іншими інфраструктурними об'єктами та формуванні моделі забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю телекомунікаційного підприємства; *процесного підходу та нейромережевого моделювання* – при

розробці механізму оцінювання ефективності збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства; *графічний і табличний методи* для ілюстрації теоретичних і аналітичних результатів матеріалів дисертації.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти України, офіційні публікації Державної служби статистики України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, міжнародних організацій, дані статистичної, фінансової та управлінської звітності телекомунікаційних підприємств, наукові праці українських і зарубіжних учених з проблем збалансованого розвитку, а також результати власних досліджень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні концептуально-теоретичних та методологічних основ щодо забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційними підприємствами і формування науково-методичних рекомендацій для їхнього практичного застосування в умовах цифрової трансформації економіки. Найбільш важливими науковими положеннями, які містять елементи наукової новизни, є наступні:

вперше:

сформовано параметричну модель економічної доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств з іншими інфраструктурними об'єктами, що враховує технічний, географічний, організаційний і соціально-економічний фактори та сприяє встановленню взаємовигідних відносин сторін-учасниць для ефективного використання обмежених ресурсів; особливістю моделі є визначення засобів захисту активів телекомунікаційного підприємства від кіберінцидентів на основі виокремлення найбільш вразливих активів та формування матриці систематизації кіберзагроз шляхом визначення ступеня кіберризiku;

сформовано модель забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю телекомунікаційного підприємства, яка представлена коеволюційним розвитком початкового рівня з урахуванням світових цифрових трендів та ресурсного забезпечення підприємства; при цьому перехід до збалансованого розвитку забезпечується механізмом управління трансформаційними процесами, що ґрунтується на послідовності проходження стадій циклу розвитку телекомунікаційного підприємства (ініціація, реплікація, диференціація, структурування, поширення, індокрінація) із застосуванням управлінської матриці, яка містить інформаційний, ресурсний і формоутворюючий рівні, та відповідного управлінського інструментарію;

розроблено механізм оцінювання ефективності збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства, який базується на принципах побудови нейронних мереж шляхом оцінки економічної, екологічної та соціальної підсистем підприємства; є сукупністю аналітичного, оціночного та результуючого блоків, ключовою ланкою якої є визначення мультиплікатору ефективності збалансованого розвитку на основі обчислення індикаторів економічної, соціальної, екологічної та інституційної підсистем показників зовнішнього і внутрішнього розвитку з метою формування триєдиної стратегії із конкретизацією потенційних можливостей в умовах цифрових трансформацій

та застосування його як коригуючого коефіцієнту при оцінці вартості бізнесу телекомунікаційного підприємства;

удосконалено:

класифікацію проблем збалансованого розвитку підприємств, в якій, на відміну від існуючих, враховано ознаку приналежності до місця походження (зовнішні та внутрішні), яка, в свою чергу, передбачає економічний, соціальний, екологічний, ресурсний прояви, що дозволяє більш широко охоплювати коло досліджуваної проблематики;

теоретичні засади взаємовпливу економічної, соціальної, екологічної, технологічної та інтелектуальної складових потенціалу на збалансований розвиток телекомунікаційного підприємства, в основу яких покладено принципи цілісності, якісності, адаптивності, ефективності, своєчасності, що спрямовано на визначення синергійного ефекту;

методологічні засади формування конвергентної моделі діяльності телекомунікаційних підприємств в контексті збалансованого розвитку, яка базується на застосуванні методу графічного структурного аналізу (DFD-діаграма) та системи результатуючих показників ефективності використання сучасних телекомунікаційних послуг різними суб'єктами ринку, що, на відміну від існуючих, враховує визначення показників економії робочого часу, умовної економії штату та підвищення дохідності, що дозволяє визначити можливі напрями конвергенції діяльності телекомунікаційних підприємств з підприємствами інших сфер економічної діяльності під впливом глобалізаційних та інтеграційних процесів в умовах цифрових трансформацій;

науково-методичний підхід щодо оцінювання інтелектуального потенціалу підприємства, який, на відміну від існуючих, полягає у визначенні інтегральної оцінки, яка дозволяє визначати подальші напрями поліпшення цифрових компетентностей персоналу підприємства та враховує рівень інтелектуального потенціалу персоналу, його інтелектуально-матеріального забезпечення та інтелектуально-інформаційної бази;

науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня соціальної відповідальності телекомунікаційного підприємства, що базується на узгодженні зовнішніх факторів впливу із внутрішніми економічними, соціальними, екологічними та ресурсними обмеженнями, через розрахунок інтегрального показника, який враховує базовий, корпоративний та вищий рівні соціальної відповідальності, спрямований на визначення доцільності напрямів соціального інвестування та дозволяє врахувати їхній вплив на підвищення вартості та конкурентоспроможності підприємств;

набули подальшого розвитку:

теоретичний базис та сучасні закономірності розвитку мікроекономічних систем в умовах цифрових трансформацій, які розглядаються як динамічний взаємозв'язок нових функцій та якісних характеристик систем, спрямованих на досягнення збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку з подальшим оцінюванням результатів розвитку і зміни сукупності потенціалів;

сукупність передумов, мотивів та цілей переходу до концепції збалансованого розвитку підприємств сфери зв'язку та інформатизації, які

відрізняються від існуючих гармонізацією зовнішніх та внутрішніх економічних, соціальних, екологічних характеристик через узгодження із сукупністю економічної, соціальної, екологічної, технологічної та інтелектуальної складових потенціалу підприємства;

взаємозв'язок факторів негативного впливу на діяльність телекомунікаційних підприємств, серед яких економічні, організаційно-правові, функціональні, інформаційно-аналітичні, соціально-психологічні, та позитивного впливу, зокрема, фінансові, технологічні, урядово-інфраструктурні, соціально-інформаційні, що, на відміну від існуючих, враховують зовнішні та внутрішні передумови діяльності телекомунікаційних підприємств з метою забезпечення збалансованого розвитку;

концепція збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств, яка, на відміну від існуючих, базується на системно-процесному підході та парадигмі забезпечення збалансованого розвитку внутрішнього та зовнішнього середовища через гармонізацію економічної, екологічної та соціальної діяльності шляхом поетапної реалізації концепції з метою обґрунтування вектору розвитку та його найбільш переважної траєкторії.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення та висновки дисертаційної роботи можуть бути використаними органами державної влади під час формування проєктів нормативно-правових документів, пов'язаних з регулюванням діяльності ринку телекомунікаційних послуг, а також підприємствами в процесі забезпечення збалансованого розвитку в умовах цифрових трансформацій. Результати наукових досліджень використано Економічною та соціальною комісією для Азії та Тихого океану (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, ESCAP) (Організація об'єднаних націй (United Nations)) при підготовці робочих документів стосовно поглибленого національного дослідження щодо співпраці інфраструктури ІКТ з автомобільним транспортом та інфраструктурою електроенергії (довідка від 24.09.2019 р. № 04-09/311). Підприємством ТОВ «ДЖЕТ ТРАНС» прийнято до уваги застосування конвергентної моделі розвитку підприємств з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства та отримання додаткового прибутку за рахунок використання сучасних телекомунікаційних послуг (довідка про впровадження від 25.10.2019 р. № 35/19). Підхід до визначення засобів захисту активів підприємства внаслідок виникнення кіберінцидентів у своїй діяльності використано ТОВ «МД ТЕХНОЛОДЖІС», на основі якого встановлено найбільш вразливі активи до кіберризиків, а також прийнято до застосування методичний інструментарій оцінки інтелектуального потенціалу підприємства під впливом цифрової трансформації (довідка від 19.03.2019 р. № 17-03/19). Практичну реалізацію у діяльності ТОВ «ЄВЕЛАН» отримали науково-прикладні засади визначення вартості бізнесу за допомогою узагальненого коефіцієнта системи збалансованих показників (довідка від 07.04.2020 р. № 07/04). ТОВ «САГ Системз консалтинг» застосовано нейронні мережі під час здійснення ІТ супроводу та консалтингу, методичний підхід щодо оцінки інтелектуального потенціалу підприємства в умовах цифровізації діяльності (акт про впровадження від 15.05.2019 р. № 27). ТОВ «СПЕЦЄВРОТЕХНІКА» прийняло

до реалізації деякі елементи моделі досягнення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю діджиталізованого підприємства (довідка від 16.12.2019 р. № 51-12/19). Основні положення дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Одеського національного університету імені І. І. Мечникова Міністерства освіти і науки України при викладанні навчальних дисциплін «Фінанси» (розділ щодо необхідності ведення соціально-екологічно відповідального бізнесу при забезпеченні економічної ефективності підприємницьких структур у сучасних трансформаційних умовах), «Страховання» (розділи щодо управління інформаційними ризиками та кібербезпекою в процесі здійснення підприємницької діяльності страхувальників), «Страхові послуги» (розділи щодо проведення майнового страхування і страхування відповідальності в цифрових умовах здійснення підприємницької діяльності страхувальниками з урахуванням можливих збитків від кіберінцидентів), «Актуальні проблеми фінансової та монетарної політики» (розділ щодо аналітичного дослідження макроекономічних ризиків держави на шляху до збалансованого розвитку, всеосяжної інформатизації та цифровізації суспільства під час прогнозування наповнення доходної частини бюджету) (акт про впровадження від 12.03.2020 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є результатом самостійного дослідження. Наукові положення, результати, висновки і пропозиції, що викладені в дисертації і виносяться на захист, отримані здобувачем особисто. Із наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті ідеї та положення, які є результатом власних досліджень. У роботі матеріали та висновки кандидатської дисертації автора не використовувалися.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення та практичні результати дисертаційної роботи доповідались та обговорювались на всеукраїнських і міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, зокрема: «Фінансові аспекти регіонального розвитку: стан, проблеми перспективи» (м. Одеса, 24–25 листопада 2014 р.); «Cutting-edge science – 2015» (Sheffield, April 30 – May 7, 2015); «Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси в розвитку національних економік» (м. Львів, 29 квітня 2015 р.); «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» (м. Одеса, 25–26 грудня 2015 р., 27–28 травня 2016 р., 23–24 грудня 2016 р., 16–17 травня 2017 р., 20–21 листопада 2017 р.); «Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин» (м. Умань, 21–22 квітня 2016 р.); «Інформаційна та економічна безпека (INFECO–2016)» (м. Харків, 28–30 квітня 2016 р.); «Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та мікрорівнях» (м. Одеса, 7 червня 2016 р.); «Стратегічно-інноваційний розвиток суб'єктів економічної системи в умовах глобалізації» (м. Кременчук, 16–18 листопада 2016 р.); «Проблеми сталого розвитку економіки в умовах посилення глобалізаційних процесів» (м. Полтава, 14 квітня 2017 р.); «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки» (м. Львів, 18–19 травня 2017 р.); «Економічна система в умовах інтеграційних процесів: стан та перспективи» (м. Київ, 26–27 травня 2017 р.); «Трансформація фіскальної політики України в умовах євроінтеграції» (м. Ірпінь, 1–15 грудня 2017 р.); «Фінансування, інвестування

та кредитування в Україні: проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці» (м. Дніпро, 20 травня 2018 р.); «Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі» (м. Київ, 29–30 червня 2018 р.); «Право, економіка та управління: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Одеса, 14–15 вересня 2018 р.); «Сучасні напрями розвитку економіки в контексті євроінтеграційних процесів» (м. Запоріжжя, 2 листопада 2018 р.); «Модернізація економіки у контексті інноваційного розвитку: напрями та пріоритети» (м. Дніпро, 17 листопада 2018 р.); «Сучасні тенденції розвитку менеджменту та фінансово-економічної безпеки» (м. Черкаси, 26 листопада 2018 р.); «Eastern European Conference of Management and Economics» (Ljubljana, May 24, 2019); «ICEME 2019» (Beijing, July 15–17, 2019); «ICIBE 2019» (Hong Kong, September 27–29, 2019); «Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти» (м. Херсон, 17–18 жовтня 2019 р.); «UNITECH 2019» (Gabrovo, November 15–16, 2019); «Актуальні питання аграрної науки» (м. Умань, 21 листопада 2019 р.); «Матеріали 74-ї звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» (м. Одеса, 27–29 листопада 2019 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 67 наукових праць, у тому числі: 7 монографій (одна одноосібна, 6 колективних монографій, з яких 1 є іноземним виданням); 22 публікації у наукових періодичних виданнях інших держав та фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз; 2 наукові публікації в інших виданнях; 34 тези доповідей науково-практичних конференцій, 31 з яких є міжнародними; 2 св-ва про реєстрацію авторського права. Загальний обсяг публікацій 53,73 друк. арк., у тому числі особисто автору належить 39,59 друк. арк.

Структура й обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Обсяг основної частини дисертації становить 371 сторінку, містить 33 таблиці і 39 рисунків (з них 9 займають 9 повних сторінок), список використаних джерел нараховує 415 найменувань на 44 сторінках і 8 додатків на 126 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність дисертаційної роботи, сформульовано мету і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, викладено наукову новизну і практичне значення отриманих результатів, вказано особистий внесок здобувача та наведено дані про апробацію результатів дослідження і публікації.

У першому розділі «**Теоретичні засади збалансованого розвитку в умовах цифрових трансформацій**» розкрито сучасні закономірності збалансованого розвитку (ЗР) мікроекономічних систем; визначено передумови, мотиви та цілі переходу до концепції ЗР підприємств сфери зв'язку та інформатизації (СЗІ); класифіковано проблеми ЗР підприємств.

На основі узагальнення існуючих теоретичних підходів та базових положень концепції сталого розвитку на різних рівнях ієрархії з урахуванням глобалізаційних, інформатизаційних і цифрових перетворень розвинуто теоретичний базис ЗР мікроекономічних систем. Встановлено, що ЗР підприємств

характерні економічні, еколого-енергетичні та соціальні відмінні особливості.

З метою вирішення зовнішніх та внутрішніх проблем, забезпечення якісного і стабільного розвитку у довгостроковій перспективі, зберігаючи динамічну рівновагу та спираючись на власні можливості, діяльність підприємств у контексті ЗР досліджується з позицій реалізації ними сукупності економічної, соціальної та екологічної функцій.

Враховуючи особливості діяльності ТП, які експлуатують засоби зв'язку та організовують технологічний процес з передавання різноманітної інформації, їхня економічна діяльність направлена на отримання фінансового результату за рахунок збільшення обсягів реалізації телекомунікаційних послуг й розширення можливостей задовольняти зростаючі потреби споживачів, збільшення потужностей й збуту, залучення інвестиційних ресурсів, поліпшення якості продукції. Соціальна діяльність ТП спрямована, з одного боку, на трудовий колектив з метою стимулювання продуктивності праці, підвищення кваліфікаційного рівня персоналу, збереження життя та здоров'я працюючих, створення системи їхнього соціального захисту на рівні підприємства, забезпечення сприятливого психологічного клімату в колективі; з іншого – на суспільство через реалізацію форм соціальної діяльності підприємств, зокрема, Impact-інвестування за різними напрямками, та благодійність. Екологічна діяльність ТП, пов'язана із виконанням ним певних заходів та робіт, які орієнтовані на значне обмеження використання енергетичних ресурсів, обмеження викидів у навколишнє середовище тощо.

Для урахування у динаміці показників забезпечення мікроекономічних систем інфокомунікаційними технологіями і послугами та створюваного синергійного ефекту від їхнього використання розвинуто сучасні закономірності розвитку мікроекономічних систем на засадах доступності, інтенсивності їхнього використання та впливовості на базові, стандартні і прогресивні навички персоналу. Зокрема, доведено, що випереджально-прискорений розвиток ТП із одночасним проведенням політики підвищення цифрової грамотності суспільства приведе до галопуючого розвитку суб'єктів цифрової економіки.

Встановлено чинники позитивного та негативного впливу процесів глобалізації на діяльність мікроекономічних систем, які виділено шляхом виокремлення четвертої хвилі глобалізації, що заснована та спричинена цифровою трансформацією, впровадженням і розвитком нових мобільних стандартів з високою швидкістю передачі даних.

Процеси глобалізації і цифровізації викликали повсюдне використання телекомунікаційних послуг та інфокомунікаційних технологій застосування хмарних обчислень, нейронних мереж тощо. Втім, домінування філософії «споживання», пріоритету економічної вигоди, виснаження ресурсного потенціалу та розбалансованість причинно-наслідкових зв'язків визначають необхідність оздоровлення поглядів підприємців на економічні процеси, що обумовлює сукупність економічних, екологічних, соціальних, енергетичних та інфокомунікаційних передумов переходу до концепції ЗР ТП. Аргументовано мотиви та цілі досягнення ЗР (рис. 1) з урахуванням сукупності економічної, соціальної, екологічної, технологічної та інтелектуальної складових потенціалу ТП.

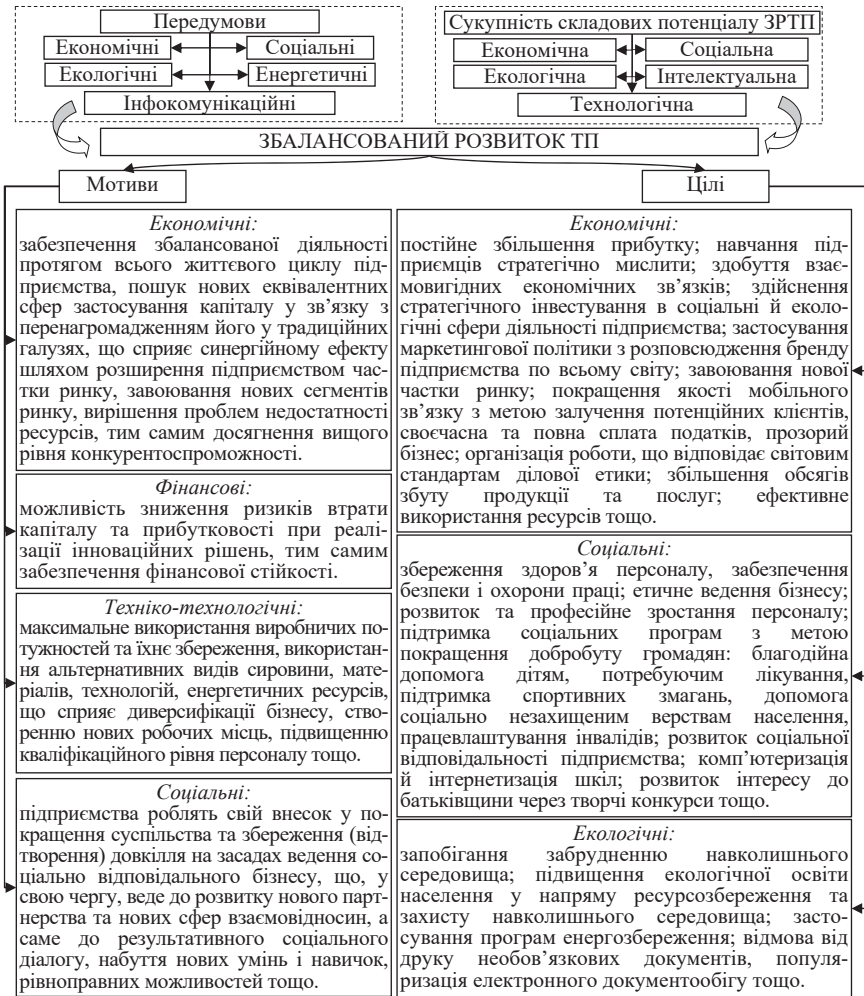

Рис. 1. Збалансований розвиток ТП: передумови, мотиви, цілі
(розроблено автором)

ЗР слід розглядати як динамічну категорію, орієнтовану на набуття нових взаємопов'язаних функцій, якісних та кількісних характеристик шляхом імплементації концепції ЗР у діяльність підприємства за допомогою прикладних моделей та механізмів з подальшим оцінюванням результатів розвитку і зміни сукупності потенціалів. ЗР має спрямовану дію, якому притаманний еволюційний вид, тому траєкторія розвитку кожного підприємства індивідуальна і залежить від його адаптивності до змін зовнішнього середовища та здатності своєчасно і раціонально розв'язувати внутрішні суперечності.

З метою більш широкого та системного охоплення кола досліджуваної проблематики, визначення доцільних шляхів підвищення вартості підприємства за рахунок оперативного й повного формування інформаційної основи при прийнятті ефективних управлінських рішень удосконалено класифікацію проблем ЗР підприємств (рис. 2).

Рис. 2. Класифікація проблем збалансованого розвитку підприємств
(розроблено автором)

Розширено існуючі класи ознакою приналежності до місця походження з одночасним урахуванням виду їхнього прояву, а саме: зовнішній клас проблем враховує економічний, соціальний, екологічний підкласи, а внутрішній – економічний, соціальний та ресурсний, кожен з яких має відповідні компоненти.

У другому розділі **«Методологічні засади стану, оцінки діяльності та перспектив розвитку телекомунікаційних підприємств»** досліджено сучасні умови функціонування та розвитку телекомунікаційних підприємств України, визначено внутрішні передумови діяльності телекомунікаційних підприємств в контексті збалансованого розвитку, сформовано методологічне обґрунтування розвитку телекомунікаційних підприємств.

Дослідження сучасних умов функціонування ТП дозволило обґрунтувати їхню ключову роль на етапі формування цифрової економіки та суспільства в Україні, яка полягає у тому, що випереджально-прискорений розвиток ТП є базисом для соціального та економічного розвитку країни в умовах цифрових трансформацій. Розгортання ТП інфраструктури широкосмугового зв'язку сприяє сталому розвитку країни, а розвинута інфраструктура забезпечує створення достатньої кількості інформаційних ресурсів. ТП надають можливість будь-де у світі одержувати доступ до будь-якого джерела інформації як предмета масового споживання і знань майже миттєво, задовольняють зростаючі потреби інформаційного суспільства та поліпшують міжнародні зв'язки, сприяють розвитку єдиної інтегрованої інформаційної системи на основі технологічної конвергенції. Узагальнено фактори негативного і позитивного впливу на діяльність ТП (рис. 3).

Фактори позитивного впливу	Економічна, соціальна та екологічна діяльність ТП	Фактори негативного впливу
<i>Фінансові:</i> доступ до цифрових фінансових послуг; значне зростання обсягів безготівкових операцій та безперешкодний моніторинг грошових потоків; підвищення обсягів інвестиційного капіталу та інші.		<i>Економічні:</i> низький платоспроможний попит на телекомунікаційні послуги; незначні обсяги та недосконалість структури капіталу вітчизняних підприємств; відсутність інвестиційних інструментів та програм з метою збільшення потужностей; та інші.
<i>Технологічні:</i> підвищення автоматизованого управління виробничими процесами; істотне підвищення конкурентоспроможності підприємств за рахунок оптимізації процесів і кастомізації цифрових продуктів та сервісів; швидка обробка великого обсягу даних, використання хмарних технологій та обчислень; віртуалізація фізичних і обчислюваних систем підприємств та їхніх інфраструктур; підвищення якості товарів та послуг; використання розумних продуктів, сервісів, нових бізнес-моделей; застосування трансформаційних інновацій та створення відповідних продуктів і розробок.		<i>Організаційно-правові:</i> відсутність злагодженої та дієвої державної політики у сфері впровадження та розвитку телекомунікацій; недосконала законодавчо-нормативна база; відсутність реальних фінансових механізмів для стимулювання розвитку підприємств СЗІ, а також підвищення рівня інформованості та доступності до електронних послуг і т.д.
<i>Урядово-інфраструктурні:</i> фокусе та комплексне державне управління, зменшення державного апарату; доступ суспільства до е-уряду, е-комерції та е-бізнесу, поява нових індустрій; розвиток «розумних» міст та налагодження комунікаційних зв'язків; розвиток інфраструктури ІКТ, транспорту, енергопостачання; розвиток інтегрованих ланцюжків по вертикалі та горизонталі тощо.		<i>Функціональні:</i> недостатня ефективність стратегічного менеджменту підприємств СЗІ; помірно низька конкурентоспроможність ТП у порівнянні з підприємствами інших сфер економічної діяльності у ході залучення інвестиційних коштів; недостатня кваліфікація кадрів; порушення чинного законодавства; зростання шахрайства; політична нестабільність в країні; слабкі зовнішньоекономічні зв'язки України у СЗІ з іншими країнами тощо.
<i>Соціально-інформаційні:</i> охоплення всіх верств населення та територій послугами інформаційного, освітнього, медичного, соціального, екологічного та іншого характеру; формування інформаційної культури та компетенцій щодо володіння цифровими навичками; забезпечення добробуту, комфорту та якості життя суспільства на більш високому рівні; зменшення цифрового розриву та вирівнювання доступу громадян до цифрових технологій та можливостей, що вони надають; створення нових цифрових робочих місць.		<i>Інформаційно-аналітичні:</i> незначне впровадження сучасних інфокомунікаційних технологій; вагома інформаційна закритість діяльності ТП; відсутність якісної та необхідної статистичної інформації; недосконалість фінансової та нефінансової звітності; низький рівень реклами; непрозорість даних та ін.
		<i>Соціально-психологічні:</i> відсутність довіри громадян та суб'єктів господарювання до електронних послуг із застосуванням ІКТ; значний діапазон ризиків при використанні ІКТ (кіберризики) тощо.

Рис. 3. Фактори позитивного та негативного впливу на діяльність ТП
(розроблено автором)

Для оцінювання фінансових можливостей ТП щодо забезпечення ЗР проведено аналіз їхньої економічної діяльності та визначено ефективність використання ресурсної бази, що дозволило встановити внутрішні передумови переходу до концепції ЗР. З метою виявлення спроможності телекомунікаційного підприємства генерувати додаткові грошові кошти для забезпечення виконання стратегічних планів щодо ЗР, підтримання платоспроможності, здатності до самофінансування та нарощування

економічного потенціалу доведено наявність залежності фінансової стійкості від обсягів чистого руху грошових коштів від операційної діяльності.

Враховуючи рівень податкового навантаження діяльності ТП (у тому числі податок на прибуток підприємств, ПДВ, рентну плату за користування радіочастотним ресурсом, збір на обов'язкове державне пенсійне страхування з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку та інші обов'язкові платежі), встановлено ступінь впливу сукупності фіскального, економічного, інвестиційного, інформаційного, культурного та соціального важелів податкового навантаження на ЗР, що позначається на ціноутворенні, виробничій діяльності, прибутковості, платоспроможності, фінансовій стійкості, конкурентоспроможності та соціально-екологічній відповідальності ТП перед суспільством.

Аналіз тенденцій розвитку ринку телекомунікаційних послуг (зокрема, інституціональна та операційна консолідація, реформування системи регулювання діяльності підприємств різної форми власності, інтеграція інформаційних технологій, посилення дезінтермедіації, поява нових фінансових інструментів та послуг інноваційного спрямування, активізація процесів аутсорсингу) дозволило розкрити основні виклики та завдання ТП в умовах цифрових трансформацій, головним з яких є посилення конвергентної діяльності з суб'єктами різних сфер економічної діяльності.

Сформовано методологічні засади дослідження та формування конвергентної моделі діяльності ТП в контексті ЗР, в основу якої покладено застосування методу графічного структурного аналізу з використанням DFD-діаграми. Доведено, що конвергентна модель має векторне спрямування на забезпечення збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку через впровадження у діяльність підприємств інших сфер економіки передових ІКТ і застосування телекомунікаційних послуг (рис. 4).

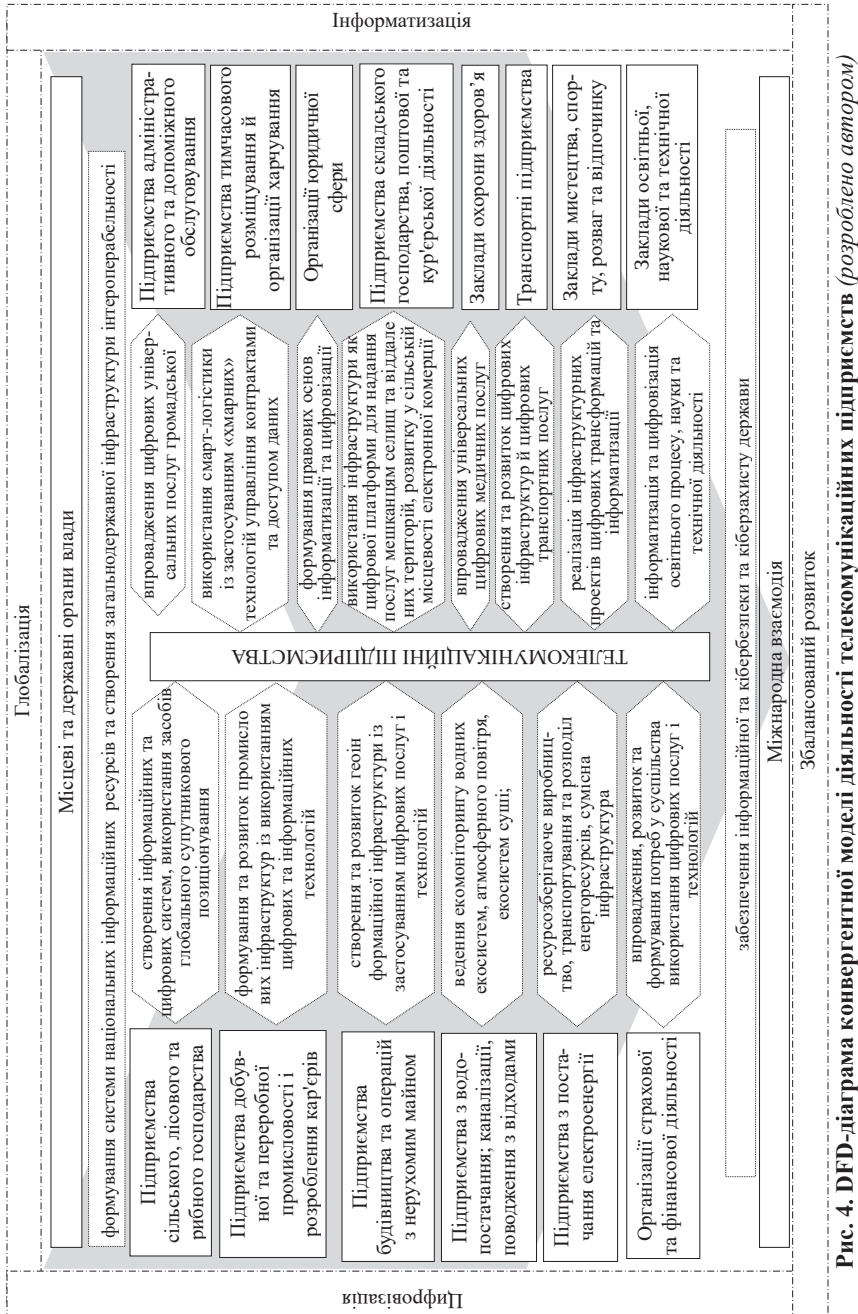
3 метою вимірювання ефективності використання сучасних телекомунікаційних послуг різними суб'єктами сфер економічної діяльності розроблено систему результатуючих показників, в основу якої покладено визначення показників:

1) економії робочого часу (розраховується сума добутку значень показників, що характеризують економію робочого часу протягом аналізованого періоду, та вагового значення показника);

2) умовної економії штату (обчислюється як добуток різниці чисельності працівників в аналізованому і попередньому періоді відповідно та частки економії робочого часу і загального робочого часу аналізованого періоду);

3) підвищення дохідності (визначається як добуток частки доходу підприємства аналізованого до попереднього періоду та суми частки обсягу споживаних підприємством телекомунікаційних послуг аналізованого і попереднього періоду до собівартості товарів, робіт, послуг аналізованого періоду із урахуванням коштів від економії штату).

Отримані завдяки оцінці ефективності результати сприятимуть визначенню оптимальних напрямів конвергенції діяльності ТП з підприємствами інших сфер економіки.

У третьому розділі **«Концепція збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства»** обґрунтовано концепцію ЗР ТП; визначено теоретичні засади впливу складових потенціалу на ЗР ТП; удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання інтелектуального потенціалу як визначальної базової платформи для забезпечення ЗР ТП.

Використовуючи в якості наукового підґрунтя системно-процесний підхід, узагальнено зміст концепції ЗР ТП (рис. 5), яка ґрунтується на синтезі трьох базових компонент (економічної, екологічної та соціальної) та спрямована на досягнення їхньої гармонізації. Процес реалізації концепції має за мету вибір, найбільш оптимальної (за наявних умов) траєкторії збалансованого розвитку, яка обирається із: – *інертного вектора* (властива ситуація чинення опору процесу ЗР з боку стейкхолдерів ближнього і дальнього кола); – *нейтрального вектора* (розглядається як перехідний / вичікувальний стан в короткостроковому періоді для формування необхідного базису подальшого розвитку); – *прогресивного вектора* (визначається переходом до фронтального розвитку, який передбачає як економічний розвиток, так і основоположний соціально-екологічний розвиток та охоплює різні функціональні підсистеми ТП); – *форсованого вектора* (передбачає перехід до всебічного ЗР ТП спрямований на досягнення, підтримання та збереження рівноваги якісного розвитку для відштовхування негативних та поглинання позитивних імпульсів із зовнішнього середовища).

Імплементація концепції ЗР ТП відбувається за допомогою використання прикладних моделей та інструментів забезпечення і оцінювання ефективності ЗР. Для визначення потенційних можливостей ТП виокремлено економічну, соціальну, екологічну, технологічну та інтелектуальну складові потенціалу ЗР, кожна з яких містить характерні компоненти. Зокрема, економічну складову визначено виробничою, стратегічною, фінансовою, маркетинговою та інформаційною компонентами. До складу соціальної складової входять компоненти соціальної інфраструктури та політики підприємства, освітньо-особистісна та емоційно-мотиваційна. Екологічна складова розглядається через призму компонент інноваційної, енергетичної, екологічної діяльності та відповідальності. Технологічна складова включає цифровізаційну, техніко-технологічну, інформаційно-прогресивну та науково-дослідну компоненти. Основними компонентами інтелектуальної складової є інтелектуальний потенціал персоналу, інтелектуально-матеріальне забезпечення, інтелектуально-інформаційна база ТП.

Базуючись на принципах цілісності, якійсності, адаптивності, ефективності та своєчасності, доведено взаємозв'язок складових потенціалу ТП (рис. 6) із урахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього впливу, що обумовлює можливість забезпечення ЗР. Наявність взаємодії та взаємовпливу складових потенціалу ТП в процесі забезпечення ЗР приводить до появи синергійного ефекту, який запропоновано оцінювати, використовуючи статистичні та експертні методи. Отримані результати в динаміці сприятимуть формуванню ефективного та дієвого механізму забезпечення ЗР, спрямованого на максимізацію ефективності.

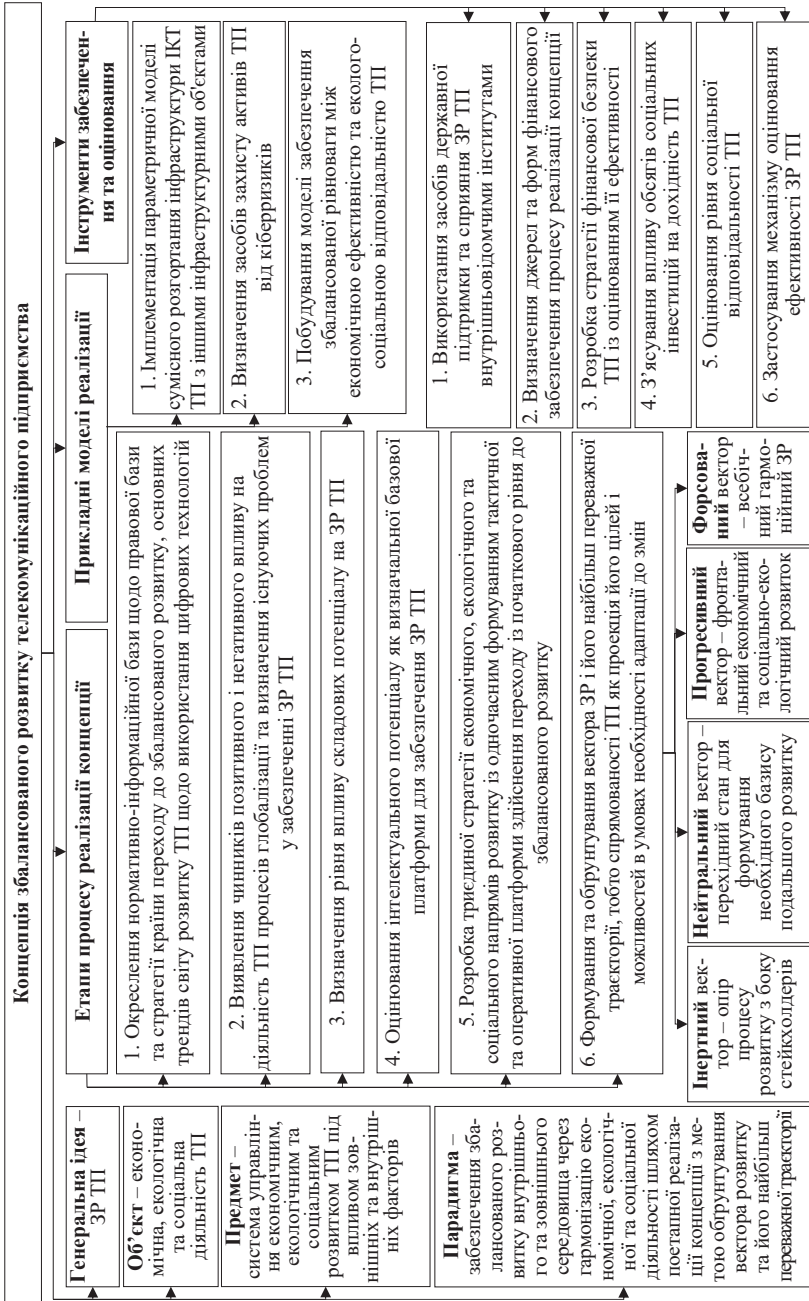

Рис. 5. Концепція збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства (розроблено автором)

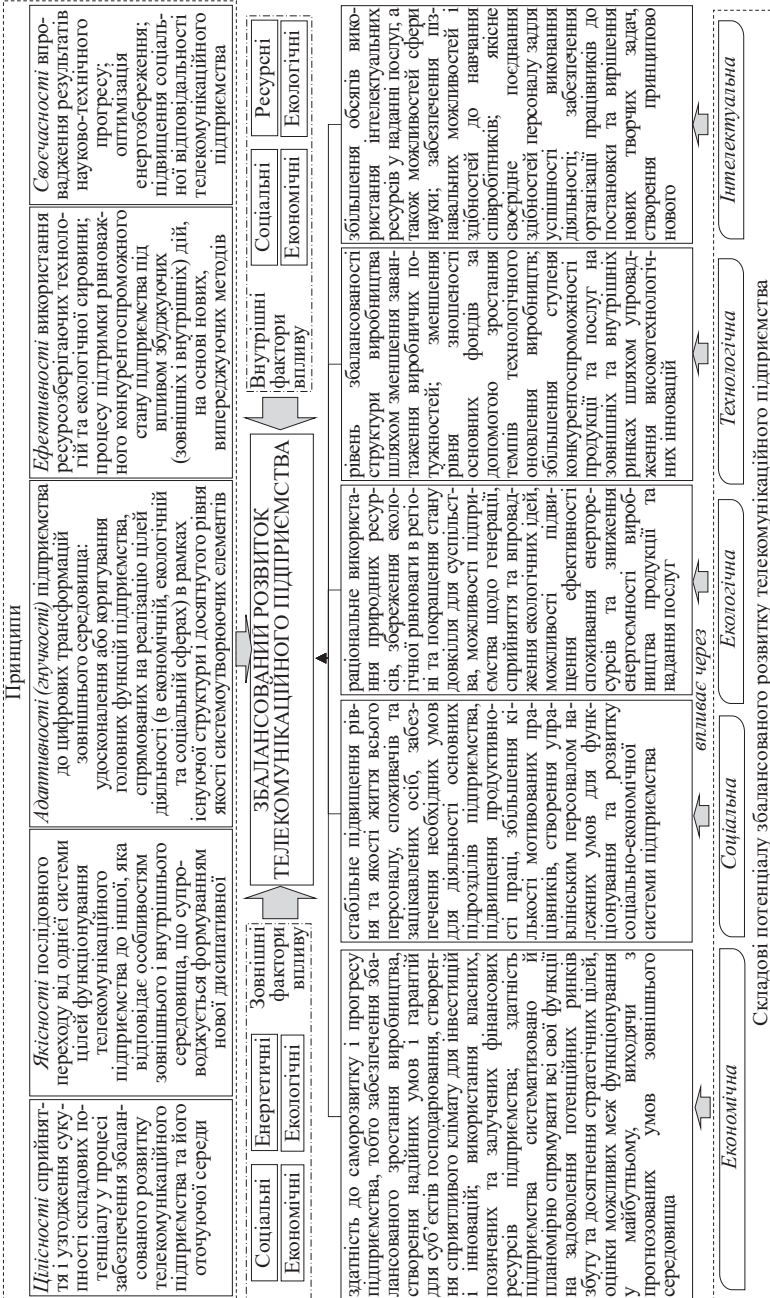

Рис. 6. Модель впливу складових потенціалу ТП на ЗР (розроблено автором)

Важливою складовою ЗР в період цифровізації бізнес-процесів є кадрове забезпечення та інтелектуальний потенціал ТП. Цифровізація приводить до переорієнтації змісту та характеру праці, збільшення частки інтелектуальної праці та інших змін, що стимулює зростання інтелектуального капіталу та формує інтелектуальний потенціал ТП. Сукупність інтелектуальних ресурсів у різноманітних формах дозволяє перетворити їх в інтелектуальний капітал та, як похідну, сформувати інтелектуальний потенціал ТП, що відображає зовнішні та внутрішні потенційні можливості набуття якісних змін для забезпечення ЗР.

Шляхом виявлення впливу цифровізації бізнес-процесів підприємств на його інтелектуальний потенціал через зміну інтелектуального капіталу удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання інтелектуального потенціалу підприємств, результати застосування якого наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Оцінка інтелектуального потенціалу підприємств

Показники	Підприємства	ПАТ «Укртелеком»	ПАТ «Укрпошта»	ПрАТ «Київстар»	ПрАТ «ВФ Україна»
1. Інтелектуальний потенціал персоналу		0,537	0,327	0,697	0,671
1.1. Коефіцієнт освітнього рівня персоналу		0,698	0,417	0,920	0,889
1.2. Коефіцієнт кадрового резерву підвищення рівня освіти		0,321	0,184	0,437	0,383
1.3. Коефіцієнт вчасності підвищення кваліфікації персоналу		0,230	0,141	0,468	0,501
1.4. Коефіцієнт цифрової компетентності персоналу		0,899	0,565	0,962	0,910
2. Інтелектуально-матеріальне забезпечення		1,001	0,735	1,021	1,019
2.1. Коефіцієнт техніко-технологічного переоснащення		0,850	0,284	0,681	0,930
2.2. Коефіцієнт цифровізації		0,904	0,419	0,962	0,910
2.3. Коефіцієнт приросту нових цифрових технологій		0,994	1,059	1,225	1,110
2.4. Коефіцієнт підвищення ефективності інвестицій у цифрові технології		1,257	1,180	1,218	1,126
3. Інтелектуально-інформаційна база		0,880	0,775	0,965	0,920
3.1. Коефіцієнт повноти інформації		0,780	0,740	0,980	0,950
3.2. Коефіцієнт точності інформації		0,950	0,800	0,960	0,920
3.3. Коефіцієнт своєчасності надходження інформації		0,860	0,740	0,950	0,890
3.4. Коефіцієнт збереженості інформації		0,930	0,820	0,970	0,920
Інтегральна оцінка ІІ ТП		0,791	0,580	0,880	0,860

(розраховано автором)

Застосування такого підходу дозволяє визначити спроможність персоналу генерувати надлишковий прибуток шляхом поліпшення цифрових компетентностей, тим самим забезпечуючи ЗР ТП та формуючи при цьому додану вартість капіталу бізнесу.

У четвертому розділі «Імплементація прикладних моделей збалансованого розвитку у діяльність телекомунікаційних підприємств» запропоновано параметричну модель економічної доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ ТП з іншими інфраструктурними об'єктами, визначено засоби захисту активів ТП від кіберризиків та побудовано модель забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю ТП.

Доведено, що ЗР передбачає узгодження розвитку ТП із іншими інфраструктурними об'єктами. У роботі сформовано параметричну модель економічної доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ ТП з іншими інфраструктурними об'єктами (наприкладні транспорту та електропостачання) (рис. 7), основною метою якої є взаємовигідні відносини сторін-учасниць для отримання економічних вигід і ефективного використання обмежених ресурсів при плануванні, будівництві та експлуатації інфраструктурних мереж. Обґрунтовано етапи аналізу та оцінювання доцільності сумісного розгортання і використання інфраструктур із врахуванням технічних, географічних, організаційних і соціально-економічних факторів та відповідних параметрів, що передбачає віднесення населених пунктів, в яких доцільно розміщувати ключові об'єкти інфраструктури, за кількістю виконуваних умов до синього, червоного, жовтого або зеленого пріоритету, визначення частки потенційно активних користувачів з подальшим обчисленням економічної ефективності.

Побудовано модель виникнення синергійного ефекту економічного, соціального та техніко-технологічного характеру від сумісного розгортання інфраструктурних мереж. Зазначено, що сумісне розгортання є більш вигідним, ніж незалежне або послідовне, якщо виконується умова: стрімкість індексу швидкості питомого приросту вартості у випадку спільного розгортання і використання інфраструктури ІКТ з інфраструктурою транспорту та електропостачання більша, ніж середня швидкість аналогічних показників окремого розгортання.

Встановлено, що першорядне значення в умовах діяльності підприємств на цифрових платформах має кібербезпека. Сформовано матрицю систематизації кіберзагроз шляхом визначення низького, помірного, значного або високого ступеня кіберризиків в залежності від його виду. Матриця надає змогу визначити доцільні засоби захисту активів ТП від кіберінцидентів на основі виокремлення найбільш вразливих активів (дані (інформація), споживачі, інфраструктура, пристрої, прикладні програми) із урахуванням використовуваних технологій (віртуалізації, хмарних, фінансових, регулятивних тощо) та вразливих елементів ТП (бізнес-процеси, репутація, вартість бізнесу і інші). З'ясовано потенційні наслідки кіберінцидентів (компрометація ТП, некоректна робота, втрата контролю над системами, крадіжка конфіденційних даних, порушення бізнес-процесів і т.д.), що дозволило теоретично обґрунтувати можливі збитки ТП від кіберінцидентів із виокремленням фінансового та майнового збитку, який, в свою чергу, передбачає прямі витрати та витрати відповідальності.

Усвідомлення важливості урахування екологічного чинника в діяльності підприємств, які є споживачами радіочастотного ресурсу та джерелами випромінювання, привело до побудови моделі забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю і еколого-соціальною відповідальністю ТП (рис. 8), в основу якої покладено коеволюційний розвиток економічної, соціальної та екологічної підсистем початкового рівня з урахуванням ресурсного забезпечення та світових цифрових трендів для набуття нових якісних характеристик і функцій.

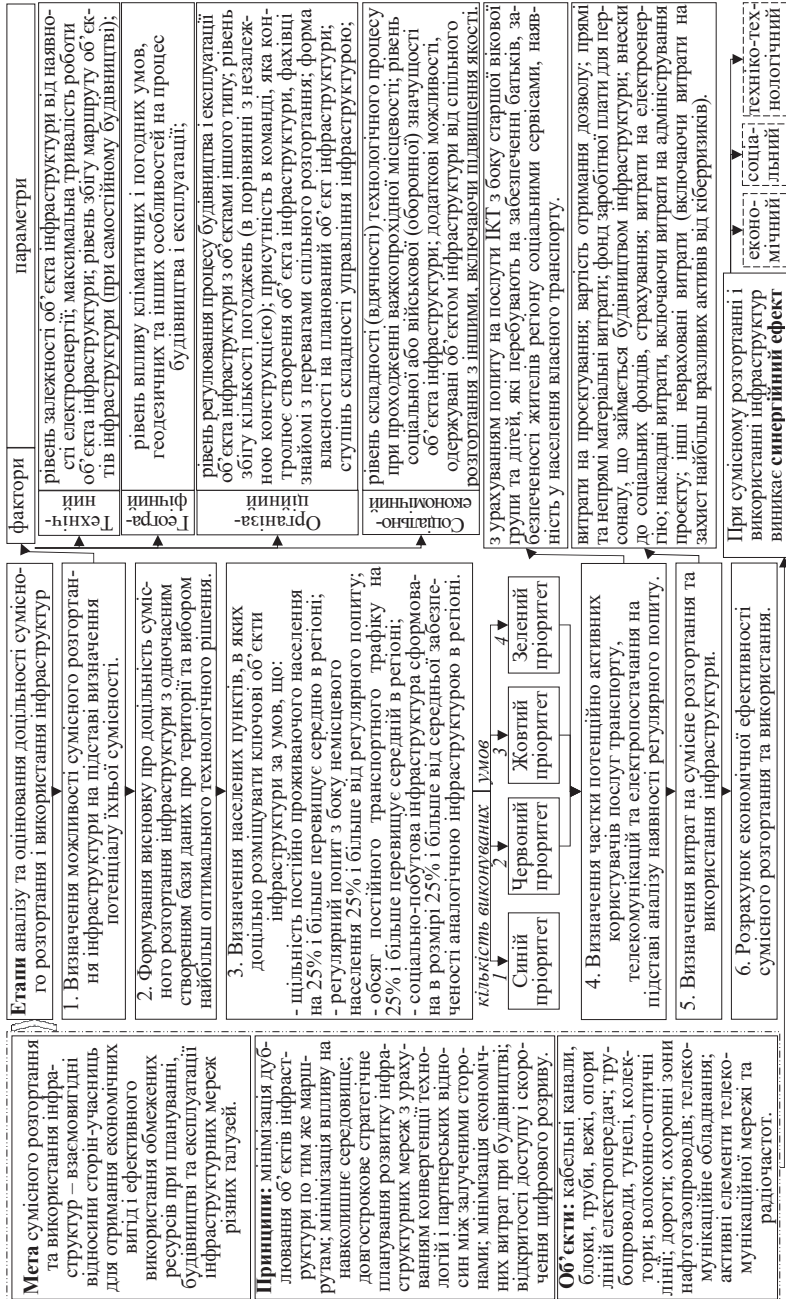

Рис. 7. Параметрична модель економічної доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ ТП з іншими інфраструктурними об'єктами (розроблено автором)

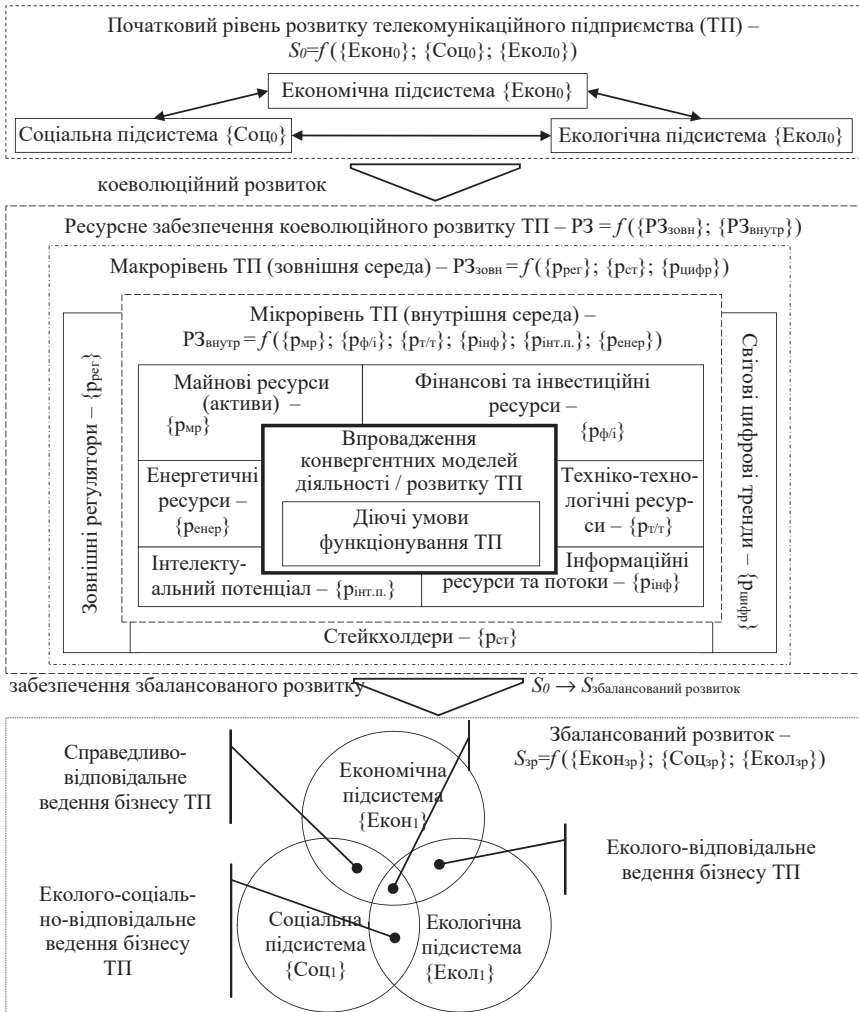

Рис. 8. Модель забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю ТП
(розроблено автором)

Сформовано механізм управління трансформаційними процесами при переході до ЗР в умовах цифровізації діяльності, що базується на послідовності проходження стадій циклу коеволюційного розвитку ТП (ініціація, реплікація, диференціація, структурування, поширення, індокринація) та складається із взаємодіючих, взаємопов'язаних та взаємозалежних складових управлінської матриці, яка містить інформаційний, ресурсний та формоутворюючий рівні (рис. 9).

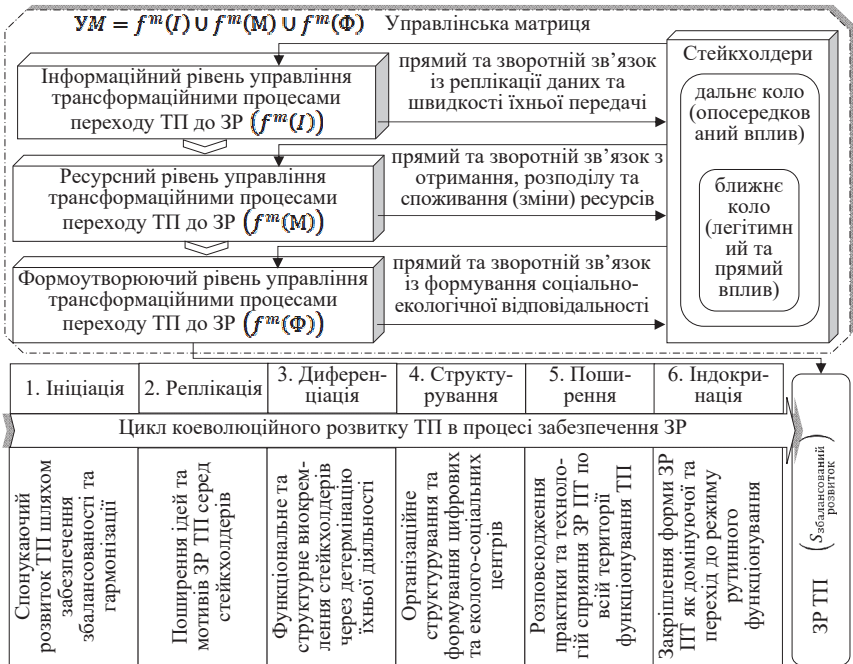

Рис. 9. Механізм управління трансформаційними процесами при переході до ЗР ТП (розроблено автором)

Сформовано систему інструментів реалізації механізму управління із встановленням технологічних, організаційних, економічних процедур управління ЗР ТП, відповідних адміністративних, економічних, соціально-психологічних методів впливу, а також інформаційних, організаційних та фінансових засобів забезпечення процесу управління.

У п'ятому розділі «**Прикладні основи забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій**» удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня соціальної відповідальності ТП та розроблено механізм оцінювання ефективності ЗР ТП в умовах цифрових трансформацій.

Вагомість інформаційної підтримки трансформаційних процесів обумовила дослідження ролі Impact-інвестування в якості інструменту підвищення іміджу підприємств, забезпечення збалансованості інвестиційних процесів із еколого-соціальною відповідальністю. Виявлено взаємозв'язок та взаємозалежність між обсягами дохідності підприємств і соціальних інвестицій, що дозволило аргументувати доцільність використання останніх для підвищення вартості бізнесу. Встановлено вплив мотивів, стимулів і перешкод ведення соціально-відповідального бізнесу на діяльність ТП з урахуванням внутрішніх економічних, соціальних, екологічних та ресурсних обмежень. На

підставі цих досліджень удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня соціальної відповідальності ТП, який базується на визначенні інтегрального показника, що враховує оцінку базового, корпоративного та вищого рівнів соціальної відповідальності і характеризує доцільність напрямів соціального інвестування (рис. 10).

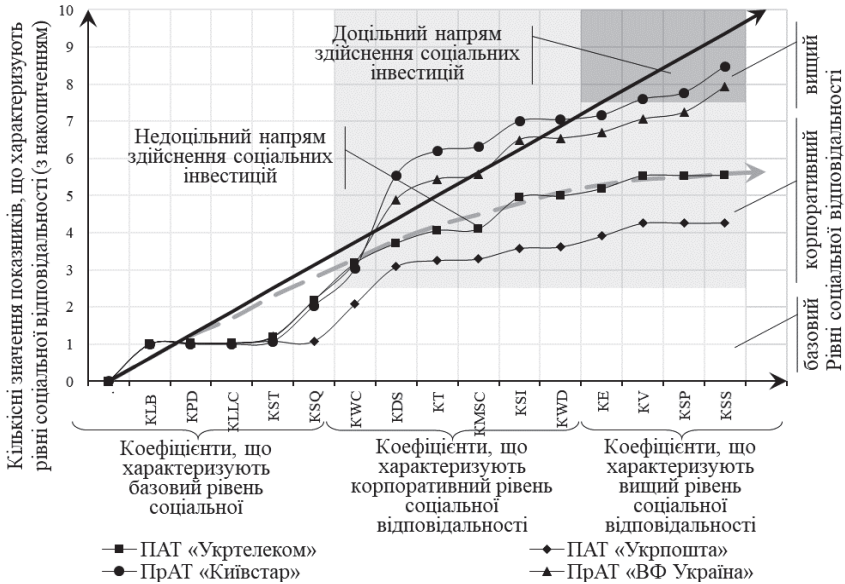

Рис. 10. Рівні соціальної відповідальності ТП (розроблено автором)

Примітка: коефіцієнти KLB – легальності бізнесу; KPD – заборгованості із оплати праці; KLLC – дотримування чинних вимог законодавства про працю; KST – плинності кадрів; KSQ – задоволеності споживачами якістю послуг; KWC – адекватності та задоволеності умовами праці; KDS – заробітної плати; KT – підвищення кваліфікації персоналу; KMSC – інвестування в медичне обслуговування, соціальне страхування та культурний розвиток працівників; KSI – інноваційності послуг; KWD – врахування наявності працівників із особливими потребами; KE – екологічності; KV – волонтерства працівників; KSP – фінансування соціальних проектів; KSS – спонсорської допомоги.

Для моніторингу динаміки ефективності ЗР ТП розроблено механізм оцінювання (рис. 11), що представляє собою цілісну систему аналітичного, оціночного та результуючого блоків, особливістю якого є використання нейромережових технологій та побудови штучної нейронної мережі із розробкою відповідної архітектури, що заснована на класі мереж класифікації із використанням архітектури багатошарового перцептрона, яка складається з трьох шарів (вхідного, прихованого та вихідного) та дозволяє віднести розвиток ТП до відповідного рівня шкали ЗР.

Реалізація механізму оцінювання ефективності ЗР ТП надає змогу:

1. Розрахувати ефективність ЗР шляхом оцінки:

----- межі блоків

— — —> зворотній зв'язок

Рис. 11. Механізм оцінювання ефективності ЗР ТП (розроблено автором)

– чинників внутрішнього розвитку, враховуючи індикатори економічної (стабільність фінансової стійкості, динамічність рентабельної діяльності, рівність податкового навантаження), соціальної (інтелектуальність персоналу, рівень цифрової достатності персоналу, комплексність соціальної підтримки), екологічної (енергоекономність споживання, гідність та безпечність умов праці співробітників, шкідливість діяльності підприємства) та інституційної підсистем (концентрація устрою діяльності, узгодженість управлінських дій, чутливість якості телекомунікаційних послуг);

– чинників зовнішнього розвитку, враховуючи індикатори економічної (концентрованість підприємства, технологічність підприємства, диверсифікованість інвестиційної діяльності), соціальної (задоволеність споживачів телекомунікаційними послугами, ступінь Impact-інвестованості, зваженість та гідність заробітної плати працівників), екологічної (відновленість свідчить про зміну рівня відновлення пошкоджених екосистем, екологічність використовуваних технологій, еколого-інвестованість ТП) та інституційної підсистем (co-deployment-активність ТП, залученість ТП у процесі державно-приватного партнерства, іміджевість ТП).

2. Визначити мультиплікатор ефективності, що використовується в якості коригуючого коефіцієнта (понижувального або підвищувального) при оцінці вартості бізнесу ТП, значення якого коливається в межах від 0 до 2,0 та розраховується за формулою:

$$M = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n (\sum_{j=1}^m D_{ij})^{\frac{1}{m}}}, \quad (1)$$

де D_{ij} – індикатор i -ої підсистеми індикаторів j -го виду чинників ЗР; i – вид чинників розвитку (внутрішні або зовнішні); j – індикатор i -ої підсистеми показників ЗР; m – кількість індикаторів відповідної i -ої підсистеми індикаторів j -го виду чинників ЗР; n – кількість видів чинників розвитку.

На основі використання методу моделювання реальних процесів інтервальну шкалу мультиплікатора розподілено на чотири частини: незбалансований розвиток, економічно стійкий розвиток, економічно та соціально стійкий розвиток, ЗР (табл. 2).

Таблиця 2

Інтервальна шкала мультиплікатора ефективності ЗР

Діапазон	Характеристика
0,00–0,37	незбалансований розвиток — негармонійний розвиток ТП із порушенням рівноваги в економічній, екологічній та соціальній підсистемах, що потребують негайного вирішення;
0,38–0,67	економічно стійкий розвиток — економічно гармонійний розвиток, достатність внутрішніх і зовнішніх ресурсів, необхідних для забезпечення ЗР;
0,68–0,91	економічно та соціально стійкий розвиток — стійкий розвиток економічної та соціальної підсистем, достатність внутрішніх і зовнішніх ресурсів, необхідних для забезпечення гармонійного ЗР;
0,92–2,00	збалансований розвиток — гармонізований, врівноважений розвиток економічної, соціальної та екологічної діяльності, яка характеризується економічним зростанням, соціальною стабільністю та екологічною рівновагою. Підприємства із такою оцінкою активно проводять внутрішні та зовнішні соціальні інвестування, здійснюють політику екологічної та енергетичної економії тощо.

(розроблено автором)

3. Ранжувати оцінку рівня ЗР у відповідності до шкали та визначити зони мультиплікатора ефективності (рис. 12) у відповідності до розробленої шкали, що надає змогу сформулювати тривимірну стратегію ЗР.

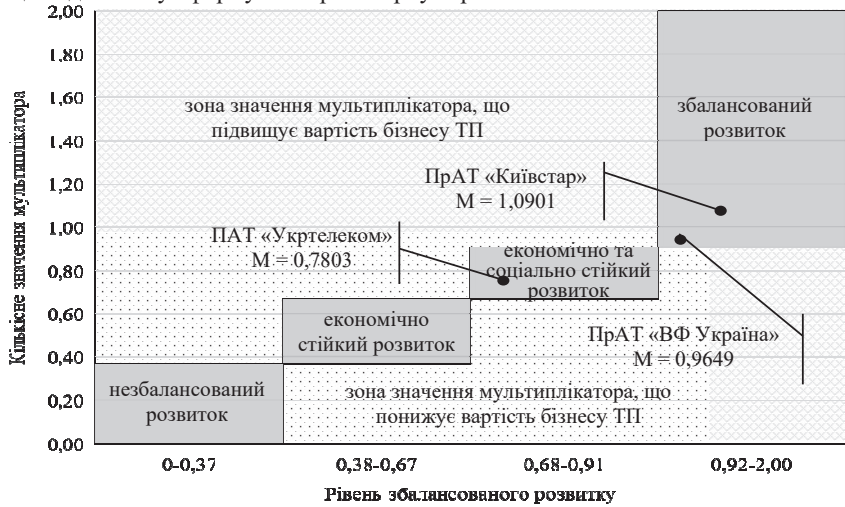

Рис. 12. Шкала оцінок рівня ЗР ТП (розроблено автором)

Стимулювання ЗР ТП базується на принципах диференціації маркетингових зусиль, динамічній відповідності, системності, подолання соціальної інертності, безперервності, екологічній спрямованості, обмеженості та комплексності. При цьому слід використовувати активну або пасивну форми із застосуванням відповідних важелів, інструментів, методів та засобів.

Таким чином, механізм оцінювання ефективності ЗР ТП дозволить відстежити динаміку результативності діяльності підприємства на основі дослідження його економічної, екологічної та соціальної діяльності, а також провести порівняння із іншими підприємствами сфери на національному та світовому ринках щодо збалансованості економічної, соціальної та екологічної діяльності.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні здійснено вирішення актуальної науково-прикладної проблеми обґрунтування концептуально-теоретичних та методологічних основ щодо забезпечення збалансованого розвитку телекомунікаційними підприємствами і формування науково-методичних рекомендацій для їхнього практичного застосування в умовах цифрової трансформації економіки. Результати дослідження дали змогу сформулювати такі висновки концептуального, теоретико-методологічного та науково-практичного спрямування:

1. Досліджено закономірності розвитку мікроекономічних систем та виокремлено сучасні, які виникли під впливом цифрових технологій та полягають у

тому, що розвиток економіки країни в умовах цифрових трансформацій знаходиться під постійним впливом тенденцій розвитку підприємств сфери зв'язку та інформатизації. Обґрунтовано, що випереджально-прискорений розвиток телекомунікаційних підприємств із одночасним проведенням політики підвищення цифрової грамотності суспільства приводить до галопуючого розвитку суб'єктів економіки. Доведено, що розвиток мікроекономічних систем характеризується процесом багатовимірної послідовної незворотної трансформації вихідного стану у якісно новий за рахунок накопичення потенціалу.

2. Обґрунтовано, що переходу до концепції збалансованого розвитку підприємств передусє сукупність економічних, екологічних, соціальних, енергетичних та інфокомунікаційних передумов, що, в свою чергу, сприяло аргументуванню мотивів та цілей переходу до концепції збалансованого розвитку підприємств сфери зв'язку та інформатизації. Проаналізовано наукові підходи та теорії щодо змісту поняття «збалансований розвиток» на різних ієрархічних рівнях, що дозволило виокремити відмінні економічні, еколого-енергетичні та соціальні особливості збалансованого розвитку підприємств та сформулювати авторське бачення сутності цієї дефініції. Встановлено, що в контексті збалансованого розвитку діяльність підприємств досліджується з позиції реалізації ними економічної, соціальної та екологічної функцій.

3. З метою більш широкого та системного врахування проблематики збалансованого розвитку удосконалено класифікацію проблем збалансованого розвитку підприємств шляхом визначення приналежності проблеми до місця походження із одночасним узгодженням їхнього прояву. Це сприятиме виокремленню найбільш оптимальної траєкторії збалансованого розвитку для формування вагомих шляхів підвищення вартості підприємства за рахунок оперативного й повного формування інформаційної основи при прийнятті ефективних управлінських рішень.

4. В процесі дослідження встановлено зовнішні і внутрішні передумови діяльності телекомунікаційних підприємств, що дозволило обґрунтувати їхню роль на етапі формування цифрової економіки і суспільства в Україні. На основі порівняльного аналізу сучасних умов функціонування та розвитку телекомунікаційних підприємств України виокремлено фактори негативного та позитивного впливу на їхню діяльність. На підставі урахування впливу сукупності важелів податкового навантаження та встановлення взаємовпливу окремих показників, зокрема, обсягів чистого руху грошових коштів від операційної діяльності та фінансової стійкості вмотивовано внутрішні передумови збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств.

5. Аргументовано, що в умовах цифрових трансформацій розвиток телекомунікаційних підприємств з урахуванням основних викликів і завдань їхньої діяльності повинен базуватися на конвергентній моделі. Удосконалено методологічні засади конвергентної моделі розвитку телекомунікаційних підприємств, що базуються на впровадженні та використанні у діяльності підприємств інших сфер передових ІКТ з урахуванням інтеграційних процесів діяльності та сприятимуть забезпеченню збалансованого розвитку. В межах моделі з метою збільшення потенційних можливостей, визначення потенційних

конвергентних напрямів діяльності та отримання підприємствами нових функцій, розроблено систему результатуючих показників ефективності використання сучасних телекомунікаційних послуг.

6. Розвинуто концепцію збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств, реалізація якої спрямована на гармонізацію економічної, екологічної та соціальної діяльності підприємств із обґрунтуванням інертного, нейтрального, прогресивного або форсованого вектора та його найбільш переважної траєкторії. Забезпечення збалансованого розвитку передбачається шляхом поетапної реалізації концепції за допомогою використання прикладних моделей та інструментів забезпечення, зокрема, державної підтримки і сприяння збалансованому розвитку внутрішньовідомчими інститутами, джерел і форм фінансового забезпечення, стратегії фінансової безпеки.

7. Обґрунтовано, що потенціал збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства складається з економічної, соціальної, екологічної, технологічної та інтелектуальної складових, кожна з яких містить характерні компоненти. Виявлено вплив сукупності складових потенціалу на збалансований розвиток телекомунікаційного підприємства як результат їхньої взаємодії під впливом зовнішнього і внутрішнього контурів розвитку підприємства, що проявляється у синергійному ефекті, для оцінювання якого запропоновано використання дієвого методологічного інструментарію.

8. З урахуванням впливу цифровізації бізнес-процесів виявлено співвідношення інтелектуальних ресурсів, інтелектуального капіталу та інтелектуального потенціалу телекомунікаційного підприємства як визначальної базової платформи. Доведено, що інтелектуальна праця, зростання частки якої обумовлено процесами цифровізації, стає рушійною силою підвищення інтелектуального потенціалу шляхом зростання цифрових компетентностей задля забезпечення та відновлення збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства, спроможності персоналу генерувати надлишковий прибуток та формувати додану вартість капіталу, на основі чого удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання інтелектуального потенціалу підприємства.

9. Запропоновано параметричну модель сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств з іншими інфраструктурними об'єктами з метою отримання синергійного ефекту та сприяння підвищенню доходності телекомунікаційного підприємства, яка дозволяє встановити доцільність сумісної розбудови інфраструктури та розрахувати економічну ефективність. Представлено матрицю оцінки збитків телекомунікаційного підприємства від кіберінцидентів з урахуванням прямих витрат підприємства та витрат відповідальності перед третіми особами, що дозволяє встановити ступінь пошкодження найбільш вразливих активів та визначити їхні засоби захисту під час діджиталізації діяльності підприємства та реалізації проєктів сумісного розгортання інфраструктури.

10. Побудовано модель забезпечення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю телекомунікаційного підприємства з урахуванням ресурсного забезпечення його коеволюційного розвитку. Запропоновано механізм управління трансформаційними процесами в

процесі переходу до збалансованого розвитку в умовах цифрових трансформацій, що ґрунтується на проходженні стадій циклу коеволюційного розвитку із застосуванням управлінської матриці, яка містить інформаційний, ресурсний та формоутворюючий рівні. Обґрунтовано інструментарій реалізації механізму, що представлено системою процедур управління, методами впливу, засобами забезпечення процесу управління на принципах компліментарності, економічності, компромісності, гнучкості та ресурсозбереженості.

11. Доведено доцільність використання соціальних інвестицій в якості інструменту підвищення дохідності підприємств, їхнього іміджу для формування ефективних зв'язків із стейкхолдерами сфери зв'язку та інформатизації, активізації збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств, підвищення конкурентоспроможності та у подальшому збільшення вартості бізнесу. Визначено вплив зовнішніх факторів та внутрішніх обмежень телекомунікаційного підприємства на рівень його соціальної відповідальності, що дозволило удосконалити науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня соціальної відповідальності, який ґрунтується на встановленні доцільності напрямів соціального інвестування та визначенні інтегрального показника, котрий враховує оцінку базового, корпоративного і вищого рівнів соціальної відповідальності.

12. Розроблено механізм оцінювання ефективності збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій із використанням нейромережових технологій, який представлено цілісною системою трьох блоків (аналітичного, оціночного, результуючого) із застосуванням системи показників, що враховують чинники внутрішнього та зовнішнього розвитку економічної, соціальної, екологічної та інституціональної підсистем. Запропоновано використання мультиплікатора ефективності збалансованого розвитку в якості коригуючого коефіцієнту при оцінці вартості бізнесу телекомунікаційного підприємства, діапазони інтервальної шкали значень якого характеризують рівень збалансованості розвитку.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії:

1. Дем'янчук М. А. Теоретичні, методологічні та прикладні основи збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій: монографія. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2020. 412 с. (18,80 д.а.).

2. Дем'янчук М. А. Методичний підхід до оцінки рівня інноваційного потенціалу підприємства зв'язку. *Проблеми та тенденції формування соціально-інноваційної політики сталого розвитку держави, регіонів, підприємств* : колективна монографія / під заг. ред. К. Ф. Ковальчука. Павлоград : АРТ СИНТЕЗ-Т, 2014. С. 332–342. (особистий внесок автора: розглянуто підхід до оцінки рівня інноваційного потенціалу підприємства зв'язку – 0,60 д.а.).

3. Дем'янчук М. А. Державне планування соціально-економічного розвитку телекомунікаційних послуг. *Пріоритетні напрями регіональної політики в економічній сфері (економічне районування, стратегічне планування, інтелектуально-інноваційні системи, трудовий потенціал та розвиток*

сільських територій) : колективна монографія / під заг. ред. Т. О. Журавльової. Павлоград : АРТ СИНТЕЗ-Т, 2014. Т. 2. С. 118–125. (особистий внесок автора: розкрито особливості державного планування соціально-економічного розвитку телекомунікаційних послуг – 0,38 д.а.).

4. Князева О. А., Дем'янчук М. А. Глобалізація як передумова сталого розвитку національної економіки. *Розвиток економіки України під впливом економічних, соціальних, технологічних та екологічних трендів*: монографія / за ред. М. С. Пашкевич, Ж. К. Нестеренко. Дніпропетровськ : НГУ, 2015. С. 125–132. (0,58 д.а., особистий внесок автора: визначено вплив глобалізації на збалансований розвиток підприємства – 0,29 д.а.).

5. Маслій Н. Д., Дем'янчук М. А. Організаційно-методичні основи інтеграції підприємств сфери зв'язку та інформатизації. *Бізнес-моделі розвитку національної економіки та підприємницьких структур: сучасні реалії та перспективи* : монографія з міжнародною участю / за ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріна. Дніпро : Журфонд, 2018. С. 303–320. (0,91 д.а., особистий внесок автора: проаналізовано організаційні структури об'єднань, у складі яких є телекомунікаційні підприємства – 0,45 д.а.).

6. Demianchuk M., Kotlubai V., Redina Ye. Socially responsible investment as a factor in the balanced development of enterprises. *Institutional development mechanisms of the financial system of the national economy: collective monograph* / Editor: Prof. Dr. Badri Gecbhaia. Batumi: Publishing House "Kalmosani", 2020. P. 136–154. (1,12 д.а., особистий внесок автора: визначено рівні соціальної відповідальності підприємств та доцільність шляхів здійснення соціальних інвестицій – 0,38 д.а.).

7. Маслій Н. Д., Дем'янчук М. А., Жаданова Ю. О. Модель процесу захисту інформаційних ресурсів та нематеріальних активів підприємств в умовах цифрових трансформацій. *Існуюча практика та новітні тенденції в управлінні суб'єктами господарювання різних організаційно-правових форм*: монографія / за ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. Дніпро : Пороги, 2020. С. 197–214. (0,77 д.а., особистий внесок автора: визначено особливості процесу захисту нематеріальних активів телекомунікаційних підприємств – 0,26 д.а.).

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав та фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз:

8. Дем'янчук М. А., Орлова О. В., Кузнєцова О. В. Оцінка ефективності застосування телекомунікаційних послуг у сферах економіки країни. *Економічних часопис* – XXI. Київ : ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2014. №7–8(2). С. 36–39. *Міжнародні наукометричні бази: Scopus, Index Copernicus, EBSCOhost, Ulrich's Periodicals Directory, C.E.E.O.L., INFOBASE INDEX, PIIHC, ERIH PLUS*. (0,56 д.а., особистий внесок автора: сформовано методику визначення ефективності використання сучасних телекомунікаційних послуг різними суб'єктами ринку – 0,19 д.а.).

9. Skribans V., Juruss M., Demianchuk M., Maslii N., Pastory D. Real estate announcements monitoring dataset for Latvia 2018. *Data in brief*. USA, 2020. Vol. 28 (2020). P. 1–7. DOI: 10.1016/j.dib.2019.105064. *Міжнародні наукометричні бази:*

Scopus, Web of Science (0,41 д.а., особистий внесок автора: проаналізовано статистичні дані з використанням технологій Data Sciences – 0,08 д.а.).

10. Коваль В. В., Дем'янчук М. А. Моделювання перспектив розвитку підприємництва на ринку телекомунікаційних послуг. *Економічні інновації: Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні та регіонах Причорномор'я*. Одеса : ПІРЕЕД НАН України, 2015., Вип. 59. С. 135–141. *Міжнародні наукометричні бази: Crossref, Ulrich's Periodicals Directory, WorldCat, ROAD, Google Scholar, Index Copernicus. (0,42 д.а., особистий внесок автора розкрито специфіку нових телекомунікаційних послуг і основні положення розвитку ринку телекомунікацій із розкриттям системи факторів, що впливають на його ефективне інноваційне забезпечення – 0,21 д.а.).*

11. Князева О. А., Дем'янчук М. А. Проблеми сталого розвитку підприємств в умовах глобалізації. *Економічний вісник університету. Переяслав-Хмельницький : ДВНЗ «ПХДПУ»*, 2015. Вип. 25/1. С. 110–117. *Міжнародні наукометричні бази: Ulrich's Periodicals Directory, Index Copernicus, C.E.E.O.L., Cite Factor, Google Scholar, Research Bible, OAJ. (1,05 д.а., особистий внесок автора: класифіковано проблеми збалансованого розвитку підприємств – 0,55 д.а.).*

12. Дем'янчук М. А. Фасетна класифікація проблем сталого розвитку підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Економіка і менеджмент*. Одеса: Вид-во МГУ, 2015. № 10. С. 124–130. *Міжнародна наукометрична база: Google Scholar (0,82 д.а.).*

13. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д. Дослідження зв'язку між макроекономічними показниками розвитку країни та податковими надходженнями. *Економічний форум*. Луцьк: ЛНТУ, 2017. Вип. 1. С. 19–26. *Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus, РИНЦ, Ulrich's Periodicals Directory (0,48 д.а., особистий внесок автора: встановлено кореляційний зв'язок побудовано економетричну модель залежності між валовим внутрішнім продуктом та досліджуваними показниками – 0,24 д.а.).*

14. Demyanchuk M. A. 5 ф Sustainable development potential of telecommunication enterprise. *Economics. Ecology. Socium*. Odessa, 2017. Vol. 1, №1. P. 37–52. *Міжнародні наукометричні бази: POL-index, DOAJ, Polska Bibliografia Naukowa, BASE, Google Scholar, ROAD, DRJI, WorldCat. (1,47 д.а.).*

15. Дем'янчук М. А., Осіпова М. С. ППП як сукупність важелів впливу на розвиток підприємства. *Проблеми економіки*. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2018. №1 (35). С. 287–293. *Міжнародні наукометричні бази: Ulrich's Periodicals Directory, RePEc, РИНЦ, Index Copernicus, DOAJ, EBSCOhost, CiteFactor, Academic Journals Database, SIS, ASI, OAJI, GetInfo, BASE, OpenAIRE, WorldCat, SUNCAT Union Catalogue, COPAC Union Catalogue, Соціонет, J-Gate, DRJI, Google Scholar, Research Bible (0,67 д.а., особистий внесок автора: досліджено впливу на розвиток підприємства податку на прибуток підприємств – 0,34 д.а.).*

16. Дем'янчук М. А. Методичний інструментарій оцінки ефективності реалізації стратегії фінансової безпеки підприємства. *Фінансовий простір*. Черкаси : Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», 2018. №3 (31). С. 71–81. *Міжнародні наукометричні бази:*

EBSCO Publishing, Open Academic Journal Index, CiteFactor, Universal Impact Factor, Research Bible. (0,96 д.а.).

17. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д. Механізм стимулювання розвитку ринку ИКТ. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. Запоріжжя* : Класичний приватний університет, 2018. Вип. №4 (103). С. 42–55. *Міжнародна наукометрична база: Index Copernicus.* (1,08 д.а., особистий внесок автора: запропоновано механізм стимулювання розвитку телекомунікаційних підприємств – 0,54 д.а.).

18. Demyanchuk M., Maslii N., Stankova V. Cyber-insurance as a tool for minimizing the informational risks of the enterprise in the conditions of global economic development and society informatization. *Economics: time realities.* Odessa, 2018. № 5(39). С. 41–51. DOI: 10.5281/zenodo.2570060. *Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus, OAJ, PИИЦ, Google Scholar, EBSCOhost, Ulrich's Periodicals Directory, International Scientific Indexing, Journal Factor, Eurasian Scientific Journal Index, Scientific Object Identifier* (1,41 д.а., особистий внесок автора: систематизовано і класифіковано види кіберризиків, досліджено нормативно-правова база кібербезпеки в Україні, представлено організаційну структуру процесу кіберстрахування – 0,47 д.а.).

19. Дем'янчук М. А., Гуржий К. С. Трансформація страхового ринку в умовах розвитку цифрових технологій. *Інфраструктура ринку.* Одеса, 2018. Вип. 25. С. 272–278. *Міжнародна наукометрична база: Index Copernicus* (0,87 д.а., особистий внесок автора: досліджено вплив цифровізації на страховий ринок та страхові компанії – 0,44 д.а.).

20. Demianchuk M., Makhamadali B. H. o'g'li, Kotlubai V., Shramko H. The influence of globalization and integration processes on the activity of insurance organizations. *Economics. Ecology. Socium.* Odessa, 2019. Vol. 3, №3. P. 53–64. DOI: 10.31520/2616-7107/2019.3.3-7. *Міжнародні наукометричні бази: POL-index, DOAJ, Polska Bibliografia Naukowa, BASE, Google Scholar, ROAD, DRJI, WorldCat.* (1,00 д.а., особистий внесок автора: проаналізовано вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на діяльність страхових організацій – 0,25 д.а.).

21. Дем'янчук М. А., Єдакіна М. С. Економетрична модель залежності відрахувань на соціальні виплати підприємств та їх фінансових результатів. *Modern Economics.* Миколаїв, 2019. №17(2019). С. 68–79. DOI: 10.31521/modecon.V17(2019)-12. *Міжнародні наукометричні бази: DOAJ, Crossref, CiteFactor, SIS, Google Scholar* (1,12 д.а., особистий внесок автора: побудовано економетричні моделі залежності відрахувань на соціальні виплати від їх фінансових результатів – 0,56 д.а.).

22. Tamosiuniene R., Demianchuk M., Koval V. State regulation of bankruptcy relations in the national economy. *Economics. Ecology. Socium.* Odessa, 2019. Vol. 3, №4 P. 19–27. DOI: 10.31520/2616-7107/2019.3.4-3. *Міжнародні наукометричні бази: POL-index, DOAJ, Polska Bibliografia Naukowa, BASE, Google Scholar, ROAD, DRJI, WorldCat.* (0,81 д.а., особистий внесок автора: досліджено державне регулювання відносин банкрутства в національній економіці – 0,27 д.а.).

23. Дем'янчук М. А. Сучасні закономірності розвитку сфери зв'язку та

інформатизації. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. Львів : ФОП «Омельченко В. Г.», 2019. Вип. 6 (140). С. 14–19. DOI: 10.36818/2071-4653-2019-6-3. *Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus, Google Scholar*. (0,57 д.а.).

24. Дем'янчук М. А. Вплив цифрових трансформацій на інтелектуальний потенціал підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. 1(75). Ч.1. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 98–106. DOI: 10.32782/2520-2200/2020-1-14. *Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus, Google Scholar, CiteFactor, OAJSE, Eurasian Scientific Journal Index*. (0,83 д.а.).

25. Дем'янчук М. А. Застосування нейронних мереж у діяльності та розвитку діджиталізованого підприємства при досягненні збалансованого розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2020. № 4. С. 11–17. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.4.11. *Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus, Google Scholar, SIS* (0,86 д.а.).

26. Князева О. А., Дем'янчук М. А. Методика оцінки доцільності сумісного розгортання інфраструктури ІКТ з інфраструктурою транспорту та електропостачання. *Економіка та держава*. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2020. № 2. С. 27–31. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.2.27. *Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus, Google Scholar, SIS*. (0,68 д.а., особистий внесок автора: сформовано теоретико-методологічні основи сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств – 0,34 д.а.).

27. Князева О. А., Дем'янчук М. А. Оцінка ефективності інтеграції інфраструктури ІКТ з іншими інфраструктурними об'єктами. *Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління*. Т. 19, Вип. 1 (44). Одеса : ОНУ, 2020. С. 65–87. DOI: 10.18524/2413-9998/2020.1(44).198355. *Міжнародна наукометрична база: Index Copernicus*. (1,10 д.а., особистий внесок автора: розроблено модель виникнення синергетичного ефекту від сумісного розгортання інфраструктури ІКТ – 0,55 д.а.).

28. Дем'янчук М. А. Процесний підхід визначення засобів захисту активів телекомунікаційного підприємства внаслідок виникнення кіберінцидентів. *Інтелект ХХІ*. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. № 1'2020. С. 36–43. DOI: 10.32782/2415-8801/2020-1.6. *Міжнародна наукометрична база: Index Copernicus*. (0,89 д.а.).

29. Дем'янчук М. А. Система показників збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 30. С. 64–69. *Міжнародна наукометрична база: Index Copernicus* (0,67 д.а.).

Наукові публікації в інших виданнях:

30. Дем'янчук М. А., Станкова В. В. Напрями формування джерел фінансового забезпечення сталого розвитку підприємства. *Молодий вчений*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. №5. С. 561–567. *Міжнародні наукометричні бази: Google Scholar, OAJI, Research Bible, Index Copernicus*

(0,96 д.а., особистий внесок автора: охарактеризовано напрями формування джерел фінансового забезпечення сталого розвитку підприємства – 0,48 д.а.).

31. Демянчук М. А., Сургай Е. В. Стратегические направления развития электронных банковских услуг на основе использования современных технологий в Украине. *Молодий вчений*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. №11 (63). С. 413–417. Міжнародні наукометричні бази: Google Scholar, OAJI, Research Bible, Index Copernicus (0,57 д.а., особистий внесок автора: визначено стратегічні напрями розвитку банківських послуг за рахунок використання цифрових технологій – 0,29 д.а.).

Публікації за результатами участі у наукових конференціях:

32. Дем'янчук М. А., Антонов В. В. Бенчмаркінг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Фінансові аспекти регіонального розвитку: стан, проблеми, перспективи* : зб. матер. всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 24–25 листоп. 2014 р. Одеса : БМВ, 2014. С. 33–35. (0,15 д.а., особистий внесок автора: обґрунтовано використання бенчмаркінгу як інструменту забезпечення фінансової безпеки підприємства – 0,08 д.а.).

33. Дем'янчук М. А. Мотиви та цілі сталого розвитку підприємств в умовах глобалізаційних перетворень. *Cutting-edge science – 2015 : Materials of the XI International scientific and practical conference*, Sheffield, April 30 – May 7, 2015. Volume 6, Economic science. Sheffield : SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2015. Р. 33–35 (0,18 д.а.).

34. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д. Інтеграція підприємств як фактор сталого розвитку в умовах глобалізації. *Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси в розвитку національних економік* : матеріали II міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 29 квіт. 2015 р. Тернопіль : Крок, 2015. С. 23–26. (0,18 д.а., особистий внесок автора: обґрунтовано необхідність процесів інтеграції з метою забезпечення сталого розвитку – 0,09 д.а.).

35. Дем'янчук М. А., Михайлова Д. С. Соціальна вартість бізнесу та його соціальна значимість. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів I міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 25–26 груд. 2015 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2015. С. 407–409. (0,17 д.а., особистий внесок автора: визначено соціальне значення бізнесу підприємств – 0,09 д.а.).

36. Дем'янчук М. А. Механізм стимулювання розвитку ринку ІКТ України. *Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин* : матеріали X міжнар. наук.-практ. конф., м. Умань, 21–22 квіт. 2016 р. Київ : Видавець «Сочінський М.М.», 2016. Ч.1. С. 65–67. (0,14 д.а.).

37. Дем'янчук М. А. Роль сфери зв'язку та інформатизації в період становлення інформаційного суспільства. *Інформаційна та економічна безпека (INFECO-2016)* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–30 квіт. 2016 р. Київ : УБС БНУ, 2016. С. 143–147. (0,27 д.а.).

38. Дем'янчук М. А., Атаманенко В. О., Осіпова М. С. Податкові важелі забезпечення сталого економічного розвитку підприємства. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та*

перспективи : зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 27–28 трав. 2016 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2016. С. 157–161. (0,28 д.а., особистий внесок автора: визначено вплив податкових важелів на забезпечення збалансованого розвитку підприємства – 0,10 д.а.).

39. Дем'янчук М. А., Нагорний В. С. Тетрада потенціалів сталого розвитку підприємства. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 27–28 трав. 2016 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2016. С. 164–167. (0,20 д.а., особистий внесок автора: визначено склад та структуру потенціалу збалансованого розвитку підприємства – 0,10 д.а.).

40. Дем'янчук М. А., Мельник А. С., Лисенко К. А. Теоретичні основи формування основних складових елементів стратегії сталого розвитку підприємств. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 27–28 трав. 2016 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2016. С. 171–174. (0,27 д.а., особистий внесок автора: виокремлено та охарактеризовано елементи стратегії сталого розвитку – 0,09 д.а.).

41. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д., Гуцул О. Г. Концептуальна модель дослідження впливу сукупності потенціалів підприємства зв'язку на його сталий розвиток. *Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та мікрорівнях* : матеріали другої міжн. наук.-практ. інтернет-конф., м. Одеса, 7 черв. 2016 р. Одеса, 2016. С. 65–67. (0,24 д.а., особистий внесок автора: розроблено концептуальну модель впливу потенціалу підприємства на збалансований розвиток – 0,08 д.а.).

42. Дем'янчук М. А., Атаманенко В. О., Осипова М. С. Методы повышения уровня экономического потенциала предприятия при достижении устойчивого развития на основе системно-синергетического подхода. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 23–24 груд. 2016 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2016. С. 66–70. (0,30 д.а., особистий внесок автора: сформовано методи підвищення економічного потенціалу задля забезпечення збалансованого розвитку – 0,15 д.а.).

43. Дем'янчук М. А., Лисенко К. А. Вплив офшорних зон на сталий розвиток підприємства. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 23–24 груд. 2016 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2016. С. 115–118. (0,20 д.а., особистий внесок автора: досліджено вплив на сталий розвиток підприємств офшорних зон – 0,10 д.а.).

44. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д. Дослідження впливу сукупності потенціалів на сталий розвиток телекомунікаційного підприємства. *Стратегічно-інноваційний розвиток суб'єктів економічної системи в умовах глобалізації* : зб. тез міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Кременчук, 16–18 листоп. 2016 р. Кременчук : КрНУ, 2016. С. 209–212. (0,11 д.а., особистий внесок автора: досліджено сталий розвиток телекомунікаційного підприємства під впливом сукупності його потенціалів – 0,06 д.а.).

45. Дем'янчук М. А. Екологічний потенціал як складова забезпечення сталого

розвитку телекомунікаційного підприємства. *Проблеми сталого розвитку економіки в умовах посилення глобалізаційних процесів* : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 14 квіт. 2017 р. Полтава : ЦФЕНД, 2017. С. 17–19. (0,19 д.а.).

46. Дем'янчук М. А. Соціальний потенціал телекомунікаційного підприємства для ефективного забезпечення його сталого розвитку. *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки* : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 18–19 трав. 2017 р. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. С. 150–151. (0,20 д.а.).

47. Дем'янчук М. А., Станкова В. В. Переваги та недоліки альтернативних джерел фінансового забезпечення сталого розвитку підприємства. *Економічна система в умовах інтеграційних процесів: стан та перспективи* : зб. тез наук. роб. учасн. міжнар. наук.-практ. конф. для студ. асп. та мол. уч., м. Київ, 26–27 трав. 2017 р. Київ : Аналітичний центр «Нова Економіка», 2017. Ч. 1. С. 56–62. (0,31 д.а., особистий внесок автора: визначено альтернативні джерела забезпечення сталого розвитку підприємства – 0,16 д.а.).

48. Дем'янчук М. А., Михайлова Д. С. Соціальна політика підприємства як форма прояву корпоративної соціальної відповідальності. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 16–17 трав. 2017 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2016. С. 178–180. (0,15 д.а., особистий внесок автора: обґрунтовано необхідність ведення соціальної політики підприємства – 0,08 д.а.).

49. Дем'янчук М. А., Савастєєва О. М., Гудков В. В. Аналіз динаміки податкових надходжень до державного бюджету України. *Трансформація фіскальної політики України в умовах євроінтеграції* : матеріали IX наук.-практ. інтернет-конф. м. Ірпінь, 1–15 груд. 2017 р. URL: <http://ndi-fr.nusta.edu.ua/thesis/611/>. (0,15 д.а., особистий внесок автора: проведено аналіз податкових надходжень – 0,05 д.а.).

50. Дем'янчук М. А., Ткачук Р. Є. Онтологія фінансової безпеки підприємства. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів V міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 20–21 листоп. 2017 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2017. С. 69–71. (0,17 д.а., особистий внесок автора: досліджено теоретичні основи фінансової безпеки підприємства в сучасних умовах – 0,09 д.а.).

51. Дем'янчук М. А., Осіпова М. С. Податок на прибуток підприємств в системі податкового планування: сучасний стан та перспективи розвитку. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів V міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 20–21 листоп. 2017 р. Одеса : Бондаренко М.О., 2017. С. 237–239. (0,19 д.а., особистий внесок автора: обґрунтовано напрямки розвитку та вдосконалення податку на прибуток підприємств, а також визначення його ролі в підвищенні економіки України – 0,10 д.а.).

52. Ткачук Р. Є., Дем'янчук М. А. Управління системою фінансової безпеки підприємства. *Фінансування, інвестування та кредитування в Україні: проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці* : Зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Дніпро, 20 трав. 2018 р.

Дніпро, 2018. Ч. 1. С. 242–244. (0,22 д.а., особистий внесок автора: визначено елементи механізму управління фінансовою безпекою підприємства – 0,11 д.а.).

53. Дем'янчук М. А. Рівні фінансового забезпечення сталого розвитку підприємств. *Фінансування, інвестування та кредитування в Україні: проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці* : 36. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Дніпро, 20 трав. 2018 р. Дніпро, 2018. Ч. 1. С. 55–57. (0,23 д.а.).

54. Дем'янчук М. А., Ткачук Р. Є. Методичне забезпечення формування та реалізації стратегії фінансової безпеки підприємств. *Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі*: матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29–30 черв. 2018 р. Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. С. 72–76. (0,35 д.а., особистий внесок автора: узагальнено концептуальну схему розроблення та реалізації стратегії фінансової безпеки підприємства – 0,18 д.а.).

55. Дем'янчук М. А. Багатофакторна модель залежності податкових надходжень ППП від основних показників діяльності підприємств. *Право, економіка та управління: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку* : матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю економіко-правового ф-ту ОНУ імені І. І. Мечникова, м. Одеса, 14–15 верес. 2018 р. Одеса : Фенікс, 2018. С. 251–257. (0,23 д.а.).

56. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д., Мітева М. В. Дослідження розвитку, використання та регулювання віртуальних активів в умовах цифрового середовища. *Сучасні напрями розвитку економіки в контексті євроінтеграційних процесів*: матеріали доповідей міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 2 листоп. 2018 р. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2018. С. 75–80. (0,25 д.а., особистий внесок автора: обґрунтовано особливості оподаткування віртуальних активів – 0,09 д.а.).

57. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д. Нормативно-правове регулювання питань кібербезпеки в Україні. *Модернізація економіки у контексті інноваційного розвитку: напрями та пріоритети*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 17 листоп. 2018 р. Дніпро : НО «Перспектива», 2018. С. 15–19. (0,29 д.а., особистий внесок автора: структуровано нормативно-правове забезпечення питань кібербезпеки – 0,15 д.а.).

58. Дем'янчук М. А., Маслій Н. Д. Кіберризики: види, особливості та можливі збитки. *Сучасні тенденції розвитку менеджменту та фінансово-економічної безпеки*: міжнар. наук.-практ. конф., м. Черкаси, 26 листоп. 2018 р., Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 110–114. (0,35 д.а., особистий внесок автора: структуровано види, особливості та можливі збитки кіберризиків – 0,18 д.а.).

59. Demianchuk M. Multifactorial econometric model of the effectiveness of interstate migration growth. *Eastern European Conference of Management and Economics*: collection of materials International Scientific Conference, Ljubljana, May 24, 2019. Ljubljana : Ljubljana School of Business, 2019. P. 35–37. (0,19 д.а.).

60. Demianchuk M., Maslii N., Skribans V. GRP Econometric Models for Regions of Ukraine. *ICEME 2019*, Beijing, July 15–17, 2019. Beijing : ACM, 2019. P. 6–11. DOI: <https://doi.org/10.1145/3345035.3345056> (0,62 д.а., особистий внесок автора: побудовано економічну модель залежності валового регіонального продукту від основних соціально-економічних показників економічного регіону країни на прикладі України – 0,21 д.а.).

61. Demianchuk M., Maslii N., Skribans V. Bifurcation Points Analysis Application in Economic Studies. *ICIBE 2019*, Hong Kong, September 27–29, 2019, Hong Kong : ACM., 2019. P. 359–364. DOI: <https://doi.org/10.1145/3364335.3364405> (0,77 д.а., особистий внесок автора: проаналізовано сталий розвиток економічних районів країни за допомогою кількісних методів економетрики – 0,26 д.а.).

62. Дем'янчук М. А., Мегель К. Р. Використання фінансових технологій в інтелектуальних транспортних системах. *Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 17–18 жовт. 2019 р. Херсон : ФОП Вишемирський В.С., 2019. С. 257–258. (0,14 д.а., особистий внесок автора: досліджено особливості використання фінансових технологій в інтелектуальних транспортних системах – 0,07 д.а.).

63. Demianchuk M., Tamošiūnienė R., Koval V., Davidavičius S. Areas of state regulation and market support of leasing services. *UNITECH 2019: International scientific conference*, Gabrovo, November 15–16, 2019. Gabrovo : University publishing house «V. Aprilov», 2019. P. 22–28. (0,63 д.а., особистий внесок автора: встановлено потенційно можливі напрями державного регулювання та підтримки ринку лізингових послуг для забезпечення сталого розвитку підприємствами – 0,16 д.а.).

64. Дем'янчук М. А., Єдакіна М. С. Соціальні інвестиції, соціальне інвестування, корпоративна соціальна відповідальність: квінтесенція понять. *Актуальні питання аграрної науки: матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 175-річчю заснування Уманського національного університету садівництва*, 21 листоп. 2019 р. / Редкол.: Непочатенко О. О. (відп. ред.) та ін. Київ : Видавництво «Основа», 2019. С. 162–163. (0,18 д.а., особистий внесок автора: визначено ціннісні орієнтири понять під впливом розвитку цифрової економіки – 0,09 д.а.).

65. Дем'янчук М. А. Соціальна відповідальність підприємств як інструмент підвищення їх конкурентоспроможності. *Матеріали 74-ї звіт. наук. конф. професорсько-викладацького складу і наук. працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*, м. Одеса, 27–29 листоп. 2019 р. / відп. ред. А. В. Смітюх; ред. кол.: Н. Л. Кусик, А. В. Левенець, Т. В. Степанова та ін. Одеса : Фенікс, 2019. С. 173–175. (0,17 д.а.).

Свідчення про реєстрацію авторського права на твір:

66. Князева О. А., Дем'янчук М. А. Методика оцінки економічної ефективності розгортання інфраструктури інформаційно-комунікаційних технологій: св-во. авт. права на твір 97298 Україна. № 95817; заявл. 28.01.2020; реєстр. 05.02.2020. 15 с. (0,47 д.а., особистий внесок автора: сформовано теоретико-методологічні основи сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств – 0,25 д.а.).

67. Князева О. А., Дем'янчук М. А. Методика оцінки економічної ефективності сумісного розгортання інфраструктури інформаційно-комунікаційних технологій з інфраструктурою транспорту та електропостачання: св-во. авт. права на твір 97296 Україна. № 95815; заявл. 28.01.2020; реєстр. 05.02.2020. 28 с. (1,17 д.а., особистий внесок автора: розроблено модель виникнення синергетичного ефекту від сумісного розгортання інфраструктури ІКТ – 0,59 д.а.).

АНОТАЦІЯ

Дем'янчук М.А. Збалансований розвиток телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій: теорія, методологія, практика. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Херсонський національний технічний університет Міністерства освіти і науки України. – Херсон, 2020.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню концептуально-теоретичних та методологічних основ щодо забезпечення досягнення збалансованого розвитку телекомунікаційними підприємствами і формування науково-методичних рекомендацій для їхнього практичного застосування в умовах цифрової трансформації економіки.

У дисертаційній роботі розкрито сучасні закономірності збалансованого розвитку мікроекономічних систем. Визначено передумови, мотиви та цілі переходу до концепції збалансованого розвитку підприємств сфери зв'язку та інформатизації. Класифіковано проблеми збалансованого розвитку підприємств.

Досліджено зовнішні і внутрішні передумови діяльності телекомунікаційних підприємств в контексті збалансованого розвитку. Сформовано методологічне обґрунтування розвитку телекомунікаційних підприємств.

Обґрунтовано концепцію збалансованого розвитку телекомунікаційних підприємств. Визначено теоретичні засади впливу складових потенціалу на збалансований розвиток телекомунікаційного підприємства. Удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання інтелектуального потенціалу як визначальної базової платформи для забезпечення та відновлення збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства.

Запропоновано параметричну модель сумісного розгортання інфраструктури ІКТ телекомунікаційних підприємств з іншими інфраструктурними об'єктами та визначено засоби захисту активів телекомунікаційного підприємства від кіберризиків. Побудовано модель досягнення збалансованої рівноваги між економічною ефективністю та еколого-соціальною відповідальністю телекомунікаційного підприємства.

Удосконалено науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня соціальної відповідальності телекомунікаційного підприємства; розроблено механізм оцінювання ефективності збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення та висновки дисертаційної роботи можуть бути використаними органами державної влади під час формування проєктів нормативно-правових документів, пов'язаних з регулюванням діяльності ринку телекомунікаційних послуг, а також підприємствами в процесі досягнення збалансованого розвитку в умовах цифрових трансформацій.

Ключові слова: збалансований розвиток, телекомунікаційне підприємство, цифрова трансформація, закономірності розвитку, проблеми розвитку, конвергентна модель, інтелектуальний потенціал, соціальна відповідальність, ефективність, мультиплікатор.

ABSTRACT

Demianchuk M. A. Balanced development of a telecommunication enterprise in the context of digital transformations: theory, methodology, practice. — Qualification scientific work on the rights of manuscript.

The thesis for receiving a scientific degree of the Doctor of Economic Sciences on specialty 08.00.04 – Economics and enterprise management (by economic activities). – Kherson National Technical University of the Ministry of Education and Science of Ukraine. – Kherson, 2020.

The dissertation is devoted to the substantiation of conceptual-theoretical and methodological bases concerning the maintenance of achievement of balanced development by the telecommunication enterprises and the formation of scientific-methodical recommendations for their practical application in the digital transformation of the economy.

The dissertation work reveals the modern patterns of sustainable development of microeconomic systems in the context of digital transformations. The prerequisites, motives and goals of the transition to the concept of sustainable development of enterprises in the field of communications and informatization are determined. The classification of the problem of balanced development of enterprises has been improved.

The external and internal preconditions of the telecommunication enterprises' activity in the context of balanced development are investigated. The development of telecommunication enterprises is substantiated on the methodological basis of forming a convergent model of action of telecommunication enterprises in the context of balanced growth, which is based on applying the method of graphical structural analysis and system of result indicators of efficiency of modern telecommunication services.

The concept of balanced development of telecommunication enterprises is substantiated, based on the system-process approach and paradigm of ensuring balanced development of internal and external environment. Theoretical bases of influence of potential components on the balanced development of the telecommunication enterprise are defined, which are based on the principles of integrity, quality, adaptability, efficiency, timeliness, which is aimed at determining the synergy effect. The scientific and methodological approach to assessing intellectual potential as a primary determining platform for ensuring and restoring the telecommunications enterprise's balanced development was improved.

A parametric model of economic feasibility of co-deployment of ICT infrastructure of telecommunications enterprises with other infrastructure facilities was improved, which considers technical, geographical, organizational, and socio-economic factors and contributes to the establishment of mutually beneficial relations of participating parties for efficient use of limited resources. Means of protection of assets of the telecommunication enterprise from cyber risks are defined. The author improved the model of achieving a balanced balance between economic efficiency and environmental and social responsibility of a telecommunications company, which is represented by the initial level's coevolutionary development, taking into account global digital trends and resource provision of the company.

The scientific and methodological approach to assessing the social responsibility of a telecommunications enterprise, based on the coordination of external factors of

influence with internal economic, social, environmental, and resource constraints, was improved. The mechanism of estimation of efficiency of balanced development of the telecommunication enterprise in the conditions of digital transformations which is based on principles of construction of neural networks by an assessment of economic, ecological and social subsystems of the enterprise is developed; is a set of analytical, evaluation and result blocks, the key element of which is to determine the multiplier of the effectiveness of balanced development and use it as a correction factor in assessing the value of the business of a telecommunications company.

The practical significance of the results is that public authorities can use the main provisions and conclusions of the dissertation in the formation of draft regulations related to the principle of the telecommunications services market and enterprises in the process of achieving sustainable development in digital transformations.

Keywords: balanced development, telecommunication enterprise, digital transformation, patterns of growth, development problems, convergent model, intellectual potential, social responsibility, efficiency, multiplier.

Підписано до друку 23.10.2020.
Формат 60x84/16. Ум-друк. арк. 1,9.
Наклад 100 прим. Зам. № 2010-15.

Видано і віддруковано в ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
Тел. +38 050 7775901 +38 048 7959160
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com